

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το υπ' αριθ. **24/2003** πρακτικό συνεδρίασης
του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Βέροιας

Αρ. απόφ. **755/2003**

Π ε ρ ί λ η ψ η

Έγκριση οριστικής μελέτης Ανάπλασης-
Διαμόρφωσης Πλατείας Ωρολογίου.

Σήμερα **15 Δεκεμβρίου** του έτους **2003** ημέρα της εβδομάδας **Δευτέρα** και ώρα **20:00** και σε συνέχεια της διακοπείσης συνεδρίασης στις **16 Δεκεμβρίου** του έτους **2003** ημέρα της εβδομάδας **Τρίτη** και ώρα **20:00**, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου Βέροιας, Μητροπόλεως 46, στο Δημαρχείο, ύστερα από την με ημερομηνία **11-12-2003** γραπτή πρόσκληση του Προέδρου που δόθηκε σ' όλους τους Συμβούλους, τους Δημαρχιακούς Παρέδρους και στον Δήμαρχο σύμφωνα με τα άρθρα 94, 108 & 119 του Π.Δ. 410/95 (Δ.Κ.Κ.) και 8 του Ν. 2539/97.

Αφού διαπιστώθηκε ότι παραβρίσκεται ο Δήμαρχος και ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία αφού επί συνόλου **31** μελών βρέθηκαν παρόντα **29** μέλη.

Παρόντες

1. Χ. Γεωργιάδης
2. Α. Γκαμπέσης
3. Β. Γιαννουλάκης
4. Σ. Παναγιωτίδης
5. Ι. Καλαϊτζίδης
6. Ν. Κεχαγιόγλου
7. Ε. Δημούλα-Πετρίδη
8. Ε. Γουναράς
9. Ι. Ακριβόπουλος
10. Μ. Τσαμήτρου-Καραχατζή
11. Θ. Σιδηρόπουλος
12. Γ. Τροχόπουλος
13. Χ. Τζήκα-Μπατσαρά
14. Μ. Σακαλής
15. Χ. Φουρνιάδης
16. Χ. Ντόβας
17. Σ. Κρομμύδας
18. Β. Ρήσσου
19. Κ. Χιονίδης
20. Χ. Ουσουλτζόγλου-Γεωργιάδου
21. Ι. Κουρουζίδης
22. Δ. Δάσκαλος
23. Α. Δελαβερίδης
24. Γ. Μιχαλίδης
25. Σ. Μηλιόπουλος
26. Α. Παπαστεργίου
27. Κ. Πουλασούχιδης
28. Η. Σοφινίδης
29. Γ. Ορφανίδης

Απόντες

- Μ. Γαβρίδης
- Δ. Ταχματζίδης

Παρόντες Δημαρχιακοί

Πάρεδροι

- Κ. Μιχαλίδης
- Π. Ποταμόπουλος
- Γ. Μανακούλης

Απόντες Δημαρχιακοί

Πάρεδροι

- Π. Πιτούλιας

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: 1) Κατά τη συζήτηση προ ημερησίας διάταξης στη συνεδρίαση της 15-12-2003 προσήλθε ο κ. Γ. Τροχόπουλος και αποχώρησε ο κ. Δ. Δάσκαλος.
2) Κατά τη συζήτηση της υπ' αριθ. 750/2003 απόφασης αποχώρησε ο κ. Α. Δελαβερίδης.
3) Κατά τη συζήτηση της υπ' αριθ. 751/2003 απόφασης προσήλθε ο κ. Δ. Δάσκαλος.
4) Κατά τη συζήτηση της υπ' αριθ. 755/2003 απόφασης και πριν διακοπεί η συνεδρίαση αποχώρησαν οι κ.κ. Θ. Σιδηρόπουλος, Σ. Μηλιόπουλος.
5) Από τη συνέχιση της διακοπείσας συνεδρίασης στις 16-12-2003 απουσίαζαν οι κ.κ. Μ. Γαβρίδης, Α. Δελαβερίδης, Δ. Ταχματζίδης, Κ. Πουλασούχιδης, Η. Σοφινίδης και οι δημ. πάρεδροι Π. Ποταμόπουλος, Γ. Μανακούλης.
6) Κατά τη συζήτηση της υπ' αριθ. 756/2003 απόφασης αποχώρησαν οι κ.κ. Ι. Καλαϊτζίδης, Σ. Κρομμύδας.

Στη συνέχεια ο πρόεδρος εισηγούμενος το 18^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης έθεσε υπόψη του συμβουλίου το από 12-12-2003 εισηγητικό σημείωμα της αντιδημάρχου τεχνικών θεμάτων Μαρίας Τσιαμήτρου-Καραχατζή, που έχει ως εξής:

Στα πλαίσια της από 6-12-2001 Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Νομαρχιακής Αυτ/σης Ημαθίας, του Δήμου Βέροιας και της ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. για την εκπόνηση της μελέτης με τίτλο «Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο Αστικής Ανάπτυξης σε Ζώνη Μικρής Κλίμακας του Δήμου Βέροιας» παραδόθηκε στις τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου Βέροιας η οριστική μελέτη του έργου «Ανάπλαση-Διαμόρφωση της Πλατείας Ωρολογίου στη Βέροια» σύμφωνα με όσα απορρέουν από την Δ' φάση της παραπάνω προγραμματικής σύμβασης.

Με την αριθ. 334/03 απόφασή του το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την Αρχιτεκτονική Προμελέτη με τίτλο «Ανάπλαση-Διαμόρφωση της Πλατείας Ωρολογίου στη Βέροια» των μελετητών κ. Καλογήρου Νικόλαου & Μανωλίδη Κων/νου.

Η συγκεκριμένη οριστική μελέτη έχει ελεγχθεί και θεωρείται από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Βέροιας.

Κατόπιν των παραπάνω καλείται το Δημοτικό Συμβούλιο να εγκρίνει την εν λόγω οριστική μελέτη με τίτλο «Ανάπλαση-Διαμόρφωση της Πλατείας Ωρολογίου στην Βέροια» προκειμένου οι μελετητές να συνεχίσουν την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής, και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου μας με την σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης.

Επίσης ο πρόεδρος έθεσε υπόψη του συμβουλίου και την από 12-12-2003 εισήγηση της επιτροπής τεχνικών του Δ.Σ. με την οποία αυτή εισηγείται κατά πλειοψηφία την έγκριση οριστικής μελέτης ανάπλασης-διαμόρφωσης της Πλατείας Ωρολογίου.

Και κάλεσε το συμβούλιο ν' αποφασίσει σχετικά.

Καλογήρου: Οι βασικές επιλογές για τη μελέτη της Πλ. Ωρολογίου έχουν παρουσιαστεί παλαιότερα με τη μορφή της προμελέτης και εγκρίθηκαν. Τώρα στη φάση της οριστικής μελέτης έχουν εξειδικευθεί τα χαρακτηριστικά σε πιο συγκεκριμένες κατευθύνσεις και εκκρεμεί ακόμη η μελέτη εφαρμογής. Θα αναφερθώ στις γενικές αρχές της μελέτης. Καταρχήν ξέρουμε όλοι τη σημερινή μορφή της πλατείας Ωρολογίου που εμφανίζεται διχοτομημένη από τη χάραξη της οδού Μητροπόλεως με αποτέλεσμα να λειτουργεί σαν δύο διευρυμένες κυκλοφοριακές νησίδες.

Βασική αρχή της πρότασής μας είναι η ενοποίηση της πλατείας και η διοχέτευση της κυκλοφορίας περιμετρικά στη μία πλευρά έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη κυκλοφορία με διαφορετικά σενάρια γιατί γνωρίζουμε όλοι ότι το κυκλοφοριακό δεν έχει διευθετηθεί πλήρως γι' αυτό προσπαθήσαμε να δώσουμε μία ευέλικτη λύση η οποία να μπορεί να υποδεχθεί και ενδεχόμενες εξελίξεις ή αλλαγές.

Εκείνο που επιδιώξαμε σε επίπεδο λειτουργιών και χρήσεων που θα εξυπηρετεί η καινούργια πλατεία είναι να διατηρηθεί αυτός ο σύνθετος χαρακτήρας που διαθέτει και σήμερα, γιατί ουσιαστικά είναι η μόνη κεντρική αστική πλατεία που διαθέτει η πόλη.

Σημαντικό στοιχείο αναφοράς στην περιοχή είναι το νεοκλασικό κτίριο του Δικαστηρίου, το οποίο μας επηρέασε στην πρότασή μας και το κρατάμε είναι ο καθарός χώρος μπροστά από το Δικαστήριο, αυτό που λέμε η πολιτική πλατεία όπου μπορούν να πραγματοποιηθούν διάφορες τελετές και εκδηλώσεις τυπικές ή άτυπες.

Ένα δεύτερο στοιχείο που προσθέσαμε, με λίγη διαφορετική μορφή από τη σημερινή, είναι ότι το ένα τμήμα της πλατείας και σήμερα έχει περισσότερο χαρακτήρα πρασίνου, πάρκου και αναπαύσεως, αυτό το κρατάμε και στη δική μας πρόταση, απλώς με την ενοποίηση επέρχεται μία μικρή μεταβολή της περιοχής εκείνης και διαμορφώνεται με κάποιες μικρές διαφορές, ώστε να μπορεί να έχει και χώρους πρασίνου και να υποδέχεται σε μία μεγάλη πολιτιστική εκδήλωση ένα μέρος του κοινού να κοιτά αμφιθεατρικά προς το κτίριο του Δικαστηρίου. Υπήρχαν στην περιοχή 3-4 στοιχεία που επηρέασαν την πρότασή μας, ένα ήταν αυτό που ανέφερα

το σημαντικό μνημειακό κτίριο, ένα δεύτερο ήταν μία οπτική φυγή που υπάρχει προς το λόφο του Προφήτη Ηλία και κατ' ακολουθία και προς το Βέρμιο στο ένα άκρο της πλατείας, απ' όπου επίσης ξεκινά και το μονοπάτι που οδηγεί στην Εβραϊκή συνοικία της Μπαρμπούτας και διασφαλίσαμε σ' ένα βαθμό τη σύνδεση προς την περιοχή αυτή. Στην αντίθετη μεριά έχουμε το επίσης σημαντικό για την πόλη μας Βήμα του Αποστόλου Παύλου, του 3^{ου} Δημ. Σχολείου και γενικά της φυγής προς εκείνη τη μεριά, όπου λόγω της κυκλοφορίας προς τη μεριά αυτή δεν ήταν δυνατή η άμεση σύνδεση, ωστόσο είναι ανοιχτή η πλατεία προς εκείνη τη μεριά και πιστεύουμε πως κάποια στιγμή θα πρέπει να επεκταθούν οι διαμορφώσεις και προς την περιοχή του Βήματος Αποστόλου Παύλου. Προσπαθήσαμε να διευθετήσουμε κάποιες ελαφρές χρήσεις, να εισάγουμε δηλ. ήπια στοιχεία φύτευσης, φιλικά υλικά, να εισάγουμε το στοιχείο του νερού που ήταν χαρακτηριστικό για την πόλη της Βέροιας με κάποιες δεξαμενές και χαράξεις και επίσης προς την περίμετρο τοποθετούμε δένδροστοιχίες που δημιουργούν μία ήπια μετάβαση από τον αστικό ιστό προς το κέντρο της πλατείας. Ο παλιός πύργος του ωρολογίου μας έδωσε την αφορμή να σχεδιάσουμε έναν νέο.

Συνολικά ο χαρακτήρας που επιδιώχθηκε ήταν να χωριστεί κάπως ο χώρος της πλατείας από τον περιμετρικό δρόμο, ν' αποκτήσει έναν ορισμένο βαθμό εσωστρέφειας η σύνθεση ώστε να μπορεί κανείς να καθίσει και να αναπαυθεί σε έναν φιλικό χώρο που θα έχει μία μικτή γενικά χρήση.

Οι συνθετικές αρχές που τελικά υιοθετήθηκαν είναι ότι η πλατεία πάλι χωρίζεται στο κομμάτι που είναι μπροστά από το δικαστήριο με πλακοστρώσεις και γεωμετρικές χαράξεις που έρχονται κάθετα προς το κτίριο του Δικαστηρίου, αναδεικνύοντάς το ως κεντρικό στοιχείο, από την επάνω πλευρά υπάρχει μία υπέρβαση του Δικαστηρίου ώστε να συνδεθεί και με το πίσω μέρος της πλατείας ενώ η χάραξη της οδού Μητροπόλεως αναπαράγεται με μία νέα μορφή, με τη μορφή δηλ. μιας δεξαμενής επί μήκους μέσα στην οποία είναι ο νέος πύργος του ωρολογίου. Η ύπαρξη αριστερά της περιοχής αυτής που αμφιθεατρικά αρχίζει να υπερυψώνεται με πολύ ελαφρά στοιχεία δημιουργεί ένα χώρο που μπορεί να λειτουργήσει σαν υπερυψωμένο πάρκο αλλά και σαν καθιστικό, υπάρχει Δε και μία πέργκολα για σκιασμό σ' αυτούς τους οποίους κάθονται και μία δεύτερη δεξαμενή με νερό με πίδακες στη μία και βρύσες στη μικρότερη και όπως θα ανεβαίνει κανείς την Μητροπόλεως θα αντικρίζει αυτή τη δεξαμενή σαν πρώτο στοιχείο της πλατείας.

Η δευτερεύουσα φυγή προς τον Προφήτη Ηλία έδωσε την αφορμή για μία μικρότερη διαδρομή με ξύλινο δάπεδο και η οποία θα αρχίζει με μία πέργκολα επάνω δεξιά και θα καταλήγει σε μία πέργκολα αριστερά και επιτρέπει να διασχιστεί το επιμήκες στοιχείο του νερού με μία ξύλινη γέφυρα στο κέντρο του.

Προβλέπουμε επίσης μία απομόνωση της πλατείας με κάποιο στοιχείο που εξελίχθηκε σε συνεργασία με το γλύπτη Κώστα Βαρώτσο σε μία σύνθεση γλυπτικής αρχιτεκτονικής όπου αντιμετωπίζουμε το θέμα του ηρώου και του ρολογιού και γενικά του μνημειακού χαρακτήρα της πλατείας. Η επιλογή μας ήταν να μη φορτώσουμε με μορφολογικά στοιχεία την περιοχή αλλά να προσπαθήσουμε να εκφράσουμε με μία λιτή αρχιτεκτονική γλώσσα τα διαχρονικά χαρακτηριστικά της περιοχής πάντα μέσα στο πλαίσιο μιας σύγχρονης γλώσσας. Σύμφωνα με το κείμενο του Κ. Βαρώτσου, «το ηρώο στο οποίο χρησιμοποιήθηκε ως υλικό κρύσταλλο ασφαλείας, είναι μία επιμήκης κατασκευή αποτελούμενη από παράλληλους υαλοπίνακες. Έτσι το αποτέλεσμα που παράγεται θα είναι ένα έργο το οποίο δίνει την αίσθηση της διαφάνειας αλλά και του βάθους με το χρυσό στεφάνι να αιωρείται στο κέντρο του. Η λιτή φόρμα που προτείνεται αναδεικνύει και τοποθετεί, κατά τη γνώμη μου, το κεντρικό σημείο του έργου – μνημείου το οποίο είναι το χρυσό στεφάνι σύμβολο της θυσίας και επιβράβευσης κάποιων ανθρώπων – ηρώων για το γενικό καλό – σε εξέχουσα θέση, όπως αυτοί πρέπει να κατέχουν εξέχουσα θέση στη μνήμη και στη συνείδησή μας».

Θα αναφερθώ τώρα στο ωραίο ιστορικό ρολόι της πλατείας. Αυτό το ρολόι σίγουρα, πολύ σύγχρονο για την εποχή του, είναι κάτι που δεν μπορεί να επαναληφθεί όσο κι αν το θέλαμε. Πολλά έχουν αλλάξει από τότε όπως και η πόλη της Βέροιας. Πρέπει να ομολογήσω ότι η ιδέα για να δημιουργηθεί κάτι για μία

πλατεία που το όνομά της το όφειλε σε ένα ρολόι ήταν για μένα εξαρχής αρκετά ενδιαφέρουσα. Εξάλλου όλη αυτή η δουλειά έχει ως θέμα της το χωροχρόνο. Είδαμε λοιπόν και αντιμετωπίσαμε τα δύο θέματα, μνημείο – ρολόι, συνολικά καθώς η έννοια που τα συνδέει είναι η ίδια. Όπως διαπιστώνετε η φόρμα που προτείνεται είναι πάλι διαφανής, όμοια με του μνημείου, και δίνει την αίσθηση του βάθους αλλά και του αβαθούς λόγω της διαφάνειας. Ένα ψηφιακό χρονόμετρο αιωρείται στο κέντρο της κατασκευής. Για μας αυτή είναι η έννοια του χρόνου, κάτι που έχει βάθος αλλά και δεν έχει, που είναι τρισδιάστατο αλλά και δεν είναι, που την ύπαρξή του οφείλει στην ύπαρξή μας αλλά και στη μνήμη μας. Έτσι οφείλουν οι ήρωες την ύπαρξη στη μνήμη και στη συνείδησή μας, πέρα από το χώρο και το χρόνο, σε μία άλλη μαγική διάσταση που θελήσαμε να υλοποιηθεί στην πόλη της Βέροιας. Εκκρεμεί ακόμη η μελέτη εφαρμογής και ο αναλυτικός προϋπολογισμός.

Δήμαρχος: Παρουσιάζουμε σήμερα την οριστική μελέτη έτσι όπως την είχε παρουσιάσει αρχικά ως προμελέτη ο κ. Καλογήρου και με τις παρατηρήσεις που έγιναν στο προηγούμενο Δημ. Συμβούλιο. Το νέο στοιχείο είναι ότι βάζουμε στην πλατεία και το νέο ηρώο της πόλης μας. Κάλεσα γι' αυτό το θέμα τον γλύπτη κ. Βαρώτσο, ο οποίος είναι γνωστός, παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνης, με πολλά και αξιόλογα βραβευμένα έργα σ' όλο τον κόσμο και πρότεινε σε συνεργασία με τον κ. Καλογήρου αυτό το ηρώο, το οποίο εμένα μου άρεσε αλλά δεν θέλω να σας προκαταλάβω. Θέλω να ακούσω και τις δικές σας απόψεις και στην επόμενη συνεδρίαση να φέρουμε την τροποποίηση της προγραμματικής σύμβασης που είχαμε κάνει με την ΑΝΗΜΑ προκειμένου να ανατεθεί η σύνταξη της μελέτης της πλατείας Ωρολογίου μια που εντάσσεται και το ηρώο μέσα στην πλατεία και να καθορίσουμε και τη συνεργασία μας με τον κ. Βαρώτσο.

Πρόεδρος: Ερωτήσεις.

Ουσουλτζόγλου: Υπάρχει σε εξέλιξη κυκλοφοριακή μελέτη ή δρομολογείται κάτι σχετικό; Δε συμμετέχω στη δημαρχιακή επιτροπή αλλά είδα κάπου ότι υπάρχει ένα θέμα κυκλοφοριακών ρυθμίσεων.

Μιχαηλίδης: Η ένδειξη της ώρας θα είναι από μια μεριά ορατή ή και από τις τέσσερις μεριές.

Δάσκαλος: 1) Έχει ληφθεί υπόψη του στη μελέτη το νεοκλασσικό κτίριο του Δικαστικού Μεγάρου από το οποίο θα απομακρυνθούν στην προσεχή διετία τα Δικαστήρια; 2) Θα ήθελα να μάθω για τον προϋπολογισμό του έργου. 3) Ποιες θα είναι οι νέες χρήσεις ή τι διαφορετικό θα προσφέρει η νέα πλατεία σε σχέση με την υφιστάμενη;

Γκαμπέσης: 1) Υπάρχει πρόβλεψη στο σχεδιασμό σας, αν κάποτε η πολιτεία επιτρέψει τη μεταφορά των ρωμαϊκών πετρών από τη Μητροπόλεως που ταλαιπωρεί όλη την πόλη, ένας χώρος υποδοχής στη συγκεκριμένη πλατεία ώστε να προβληθούν. Αν υπάρχει δυνατότητα να πάνε στο κάτω μέρος από την υδάτινη δεξαμενή που είναι η προέκταση της Μητροπόλεως.

2) Σε ότι αφορά το θέμα του υδάτινου στοιχείου, μιας και η χρήση του νερού είναι μεν εύκολη όσον αφορά τις πρώτες ημέρες αλλά πολύ δύσκολη και αντιαισθητική όσον αφορά το στάσιμο νερό ή το τρεχούμενο που έχει προβλήματα στη λειτουργία του, πώς σκέφτεστε να αντιμετωπίσετε τυχόν δολιοφθορές αν είναι τρεχούμενο νερό ή πως θα αντιμετωπίσουμε το θέμα της καθαριότητας για να παραμείνει ελκυστικό και καλαίσθητο αυτό το κομμάτι, γιατί η πλατεία από οπτικής αλλά και χρηστικής πλευράς θα πρέπει να έχει εις βάθος χρόνου αισθητική εικόνα.

3) Κατά τις ηλιόλουστες μέρες όταν το ωρολόι αυτό θα είναι μέσα σε γυαλιά που θα αντανακλούν θα είναι ορατή η ώρα;

Γουναράς: 1) Αυτός ο γυάλινος τοίχος του ηρώου τι μήκος και τι ύψος έχει; 2) Ακουμπάει επί της πλατείας, 3) Πώς προφυλάσσονται τα γυαλιά από οτιδήποτε και να μας ξαναδείξετε που ακριβώς θα είναι τοποθετημένος.

Ορφανίδης: 1) Η επιλογή του κ. Βαρώτσου είναι επιλογή μας ή εντολή του κ. Καλογήρου και από ποιόν θα πληρωθεί αυτή η μελέτη του μνημείου; 2) Μιλούσαμε στην προηγούμενη συνεδρίαση πως δεν μπορούσαμε να κατέβουμε και να κάνουμε έργο σε πολύ μεγάλο βάθος κάτω από την επιφάνεια στην πλατεία γιατί θα βρούμε αρχαιολογικά μνημεία και θα μας δημιουργούσε πρόβλημα. Αυτό το ρολόι έχει ένα

ύψος 20 μέτρων και μία διάσταση έδρας 3,5 X 3,5 περίπου. Σκεφθήκαμε ότι αυτή η θεμελίωση θα πρέπει να γίνει στα μείον πέντε μέτρα για να μπορέσει να στηριχθεί αυτό το κτίριο; Αρα θα έχουμε εκσκαφές.

Δήμαρχος: Κα Ουσουλτζόγλου, οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που εισάγονται στη δημαρχιακή επιτροπή είναι τρέχουσας φύσης που φέρνονται από την επιτροπή κυκλοφοριακού σχεδιασμού και δεν έχει καμία σχέση με την κυκλοφοριακή μελέτη που έχουμε στο πρόγραμμα και φέτος αλλά και του χρόνου και προβλέπουμε στον προϋπολογισμό του 2004 που θα έρθει στο Δημ. Συμβούλιο. Καθυστερούμε να την κάνουμε γιατί περιμένουμε από το υπουργείο απάντηση όσον αφορά την οδό Μητροπόλεως. Ξέρετε ότι η θέση μας είναι αμφιδρόμηση της οδού Μητροπόλεως και κυκλοφοριακή μελέτη με βάση αυτό το δεδομένο.

Ο προϋπολογισμός κ. Δάσκαλε από το πρόγραμμα των αστικών αναπλάσεων είναι 1 εκατ. Ευρώ κι εκεί μέσα θα κινηθεί η εκτέλεση του έργου. Αν βγει παραπάνω θα το επιβαρυνθεί ο Δήμος.

Η μεταφορά κ. Γκαμπέση του ρωμαϊκού δρόμου απαγορεύεται όπως είπαμε. Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους ούτε δεξιά ούτε αριστερά. Ή θάψιμο κάτω αν μας επιτρέψουν ή αφαίρεση κάποιων πετρών.

Θα τροποποιηθεί η προγραμματική σύμβαση που έχουμε με την ΑΝΗΜΑ και θα πληρωθούν οι κ.κ. Βαφείδης και Βαρώτσος. Ζήτησα από τον κ. Βαφείδη κι επείδη οι χρόνοι τρέχουν, μια και υπάρχουν χρονικά όρια για την υποβολή των μελετών στην Περιφέρεια, έπρεπε να βρούμε μία ιδέα και να κάνουμε το μνημείο τώρα, γιατί αν το αφήναμε και κάναμε καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς και μακροχρόνιοι θα ήταν και δεν ξέραμε τι αποτέλεσμα θα είχαν. Πρότεινα στον κ. Καλογήρου να φέρει την ιδέα και στην επόμενη συνεδρίαση, εφόσον συμφωνήσει το Σώμα, θα φέρουμε θέμα τροποποίησης της προγραμματικής σύμβασης και να καθορίσουμε την αμοιβή του και ήδη ο κ. Βαρώτσος που στην αρχή μίλησε για 80.000.000 πείστηκε να κάνει προσφορά στην πόλη μας και την κάνει καθορίζοντας την αμοιβή του στα 20.000.000 δρχ.

Καλογήρου: Να σταθώ στο θέμα του ωρολογίου και να πω ότι η πρότασή μου ήταν να είναι όσο πιο αφαιρετικό γίνεται όπως ήταν και το παλιό, χτυπούσε ένα ηχητικό σήμα της ώρας. Το ψηφιακό σήμα προφανώς την ημέρα δεν θα πολυφαίνεται σε αντίθεση με το βράδυ και δε νομίζω ότι θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να φαίνεται. Αν επιμένετε να είναι η ένδειξη ορατή και τη μέρα θα δούμε πώς αυτό θα ενσωματωθεί.

Για το Δικαστικό Μέγαρο θα ήταν ευχής έργο να φύγει το δικαστήριο από εκεί, αυτό το κτίριο να αποδοθεί στο Δήμο και να αξιοποιηθεί ως κτίριο που συνδυάζεται με την πλατεία.

Η δική μου μελέτη περιλαμβάνει και μελέτη εφαρμογής. Έκανα μία μελέτη για το κόστος κι αυτό που έχω προτείνει εγώ είναι άνετα μέσα στο πλαίσιο του 1.000.000 Ευρώ.

Στην πρότασή μας διατηρούμε τις υφιστάμενες χρήσεις όπου αυτές κατά την άποψή μας ήταν καλές. Εμπλουτίζουμε αρκετά την περιοχή που έχει τους αναβαθμούς, το πράσινο που είναι μία περιοχή μικτής χρήσης. Το νέο στοιχείο που εισάγουμε είναι το νερό, έχει βέβαια σήμερα αλλά είναι πάρα πολύ λίγο και βάζουμε αρκετά περισσότερο. Όσο για τη συντήρησή του το νερό αυτό θα ανακυκλώνεται, όπως πάντα γίνεται στα σιντριβάνια. Αν μείνει η πλατεία με ασφαλτο δεν χρειάζεται καμία συντήρηση αν γίνει κάπως αναβαθμισμένη, καθήκον του Δήμου είναι να τη συντηρεί και να την φροντίζει, κάτι δηλ. που γίνεται παντού. Το νερό που κινείται, όπως ξέρετε, έχει λιγότερη τάση να δημιουργεί μύκητες, πάντως είναι κάτι που αντιμετωπίζεται εύκολα σε οποιαδήποτε πόλη και η Βέροια μέχρι στιγμής έχει καλή παράδοση σχετικά με την καθαριότητα. Δεν βλέπω δηλαδή γιατί να μην οδηγηθούμε σε κάποιες κατασκευές επιπέδου. Τα υλικά που χρησιμοποιούμε είναι αδρά, φυσικά, είναι οικολογικά, προκύπτουν από μικρή κατεργασία και δεν ενσωματώνουν πολύ μεγάλο ποσό ενέργειας στη μεταφορά και τη χρήση τους. Ο γυάλινος τοίχος έχει περίπου 30 μέτρα μήκος και 2 μέτρα ύψος με μία διακοπή σε ένα σημείο. Όλη η μελέτη έχει στοιχεία βασικά πλατείας και αρκετά στοιχεία πάρκου. Εάν στην κατασκευή προκύψουν κάποια ευρήματα θα γίνει τροποποίηση της μελέτης.

Πρόεδρος: Τοποθετήσεις εκπροσώπων των φορέων.

Ουρσουζίδης: Είναι ολοφάνερο πως κληθήκαμε εδώ για να καταθέσουμε την επιστημονική μας άποψη ως τεχνικοί σύμβουλοι αυτής της πόλης. Ωστόσο δεν μας δόθηκε η ευκαιρία να εξετάσουμε εμπεριστατωμένα το θέμα για το οποίο συζητάμε σήμερα αλλά θα συμμετάσχουμε στον πανηγυρικό χαρακτήρα τον οποίο έχει κάθε θέμα που αφορά ένα μεγάλο έργο που γίνεται για την πόλη. Κι αυτό το εγχείρημα όντως αποτελεί ένα μεγάλο έργο.

Δύσκολα θα μπορούσε κανείς να διαφωνήσει με την όποια πρόταση κατέθετε ο μελετητής σε σχέση με την αισθητική της πλατείας, πόσο μάλλον όταν επιχειρείται μία παρέμβαση, αφού η σημερινή κατάσταση θυμίζει εγκατάλειψη γιατί είναι ένα σύνολο κακόγουστων κατασκευών και το μόνο που αξίζει να διατηρηθεί είναι το Δικαστικό Μέγαρο. Σε ότι αφορά λοιπόν την αναγκαιότητα της αισθητικής αναβάθμισης της πλατείας, δεν μπορεί κανένας λογικός άνθρωπος να διαφωνήσει. Δεν μας δόθηκε όμως η ευκαιρία να εκφράσουμε τεκμηριωμένη άποψη συμμετέχοντας στην αξιολόγηση της μελέτης ουσιαστικά. Από τις 19.9.2003 σας ζητήσαμε την οριστική φάση της μελέτης προκειμένου να συγκροτήσουμε ομάδα εργασίας που θα αξιολογήσει την μελέτη και μας αρνηθήκατε. Φοβάμαι πως αυτή η σοβαρή υπόθεση που αφορά την παρακολούθηση και αξιολόγηση της μελέτης δεν έγινε από κανέναν κι έτσι απλά μετά την παρουσίαση της μελέτης από τον κ. Καλογήρου είστε έτοιμοι να την παραλάβετε και να ξεκινήσετε το έργο ανάπλασης της πλατείας με μεγάλο ρίσκο να κατηγορηθείτε για επιπολαιότητα αν αστοχήσει το εγχείρημα αυτό του ενός δις.

Ολοι είμαστε παιδιά της Βέροιας και η Βέροια απαιτεί από τα παιδιά της να συνεργάζονται, καταθέτοντας τις επιστημονικές τους απόψεις ανάλογα με την ειδικότητα του καθενός. Αυτή τη δυνατότητα μας τη στερήσατε και είστε υπόλογος έναντι της Βέροιας. Σε ότι αφορά τις νέες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που επιβάλλει η μελέτη, έχουμε ήδη εκφράσει γραπτά και με αναλυτικό τρόπο την άποψή μας στην κοινωνία και σε σας. Ομάδα εργασίας του ΤΕΕ με τις πιθανές δυσμενέστερες επιπτώσεις που θα προκύψουν από την μελέτη και σας τονίσαμε ότι δημιουργούνται προϋποθέσεις ενός προβλήματος κυκλοφοριακών ρυθμίσεων που ακόμη και με τα πλέον εξειδικευμένα μέσα δύσκολα αντιμετωπίζεται.

Η άποψή μας είναι όχι στις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που επιβάλλονται από τη μελέτη γιατί θα δημιουργήσουν τεράστιο πρόβλημα στην πόλη και ίσως είναι το πρώτο βήμα, όχι για την αμφιδρόμηση της Μητροπόλεως όπως επιθυμείτε να κάνετε, αλλά αντίθετα για την πεζοδρόμησή της. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους Ελευθεράκη Ιορδάνη, Τρομπούκη Θάνο και Αρετή Τσαρουχά που συνεργάστηκαν στο κομμάτι που αφορά τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις.

Χθες πληροφορήθηκα ότι θα αντικατασταθεί το μνημείο που σήμερα αποδίδονται τιμές στους ηρωϊκά πεσόντες με κάποιο άλλο μνημείο. Να μου επιτρέψετε να εκφράσω την άποψή μου σαν πολίτης, γιατί είναι ένα σοβαρό εγχείρημα και όπως και άλλοι πολίτες ήρθαν εδώ διεκδικώντας προσωπικά συμφέροντα, εγώ εκφράζω την άποψη ενός πολίτη που επιθυμεί να πει την άποψή του για κάτι που διαφωνεί. Και διαφωνώ για τους εξής λόγους: Το νέο μνημείο όπως μας παρουσιάστηκε, το μνημείο του καθόλα αξιόλογου επιστήμονα και καλλιτέχνη κ. Βαρώτσου, απεικονίζει το χρυσό στεφάνι της βαλανιδιάς, σύμβολο των αρχαίων Μακεδόνων βασιλέων. Και ναι μεν η ιστορία διδάσκει ότι απέναντι στους επεκτατικούς πολέμους των Περσών για επικυριαρχία στον τότε γνωστό κόσμο, ο Μεγαλέξανδρος ξεκίνησε ενώνοντας όλους τους Έλληνες, τον αγώνα ενάντια στους Πέρσες και κυριεύσε ο ίδιος τον τότε γνωστό κόσμο. Σήμερα στο μνημείο που υπάρχει στην πλατεία αποδίδονται τιμές στους πεσόντες για τα ιδανικά της ελευθερίας, Έλληνες πολίτες, ηρωικούς ανθρώπους που αγωνίσθηκαν ενάντια στην οθωμανική αυτοκρατορία, ενάντια στους γερμανούς κατακτητές, ενάντια στη χούντα του Παπαδόπουλου και του Πατακού. Δύσκολα μπορώ να φανταστώ να αποδίδονται τιμές με σύμβολο το χρυσό στεφάνι της βαλανιδιάς από ανθρώπους οι οποίοι εννοούν τις πράξεις της απόδοσης τιμής. Νομίζω ότι είναι εντελώς άστοχη η επιλογή για τέτοια χρήση. Αδυνατώ να το κατανοήσω και καταθέτω τη διαφωνία μου σαν πολίτης.

Τα προηγούμενα που είχαν αναφορά αυτήν καθαυτή την μελέτη είναι απόψεις του επιστημονικού φορέα, το δεύτερο μέρος είναι προσωπικό.

Αριστοτέλης Σιδηρόπουλος (Πρόεδρος Συλλόγου Αρχιτεκτόνων): Θα μου επιτραπεί να δώσω πρώτα ένα περίγραμμα μέσα στο οποίο θα ασκηθεί η κριτική μας για να γίνει κατανοητή απ' όλους, ξεκινώντας από μία δήλωση ότι δεν βρισκόμαστε απέναντι στο συνάδελφο και φίλο κ. Καλογήρου, του οποίου η επιστημονική αξία είναι εγνωσμένη, συνεπώς δεν κρίνουμε την επάρκεια της αρχιτεκτονικής λύσης στο τεχνικό και οικοδομικό μέρος αυτής κι επίσης υποσημειώνω ότι ως προς το εικαστικό μέρος είναι πασίγνωστο ότι οι απόψεις ποικίλουν και τα πράγματα είναι άκρως υποκειμενικά.

Ξεκινούμε από μία ερώτηση που πρέπει να αιωρείται. Ποιες προκαταρκτικές αρχές και επιδιώξεις εδόθησαν στο μελετητή από πλευράς εργοδότη; Αν εδόθησαν από το Δήμο Βέροιας. Επειδή πιστεύουμε ότι αυτό δεν έχει γίνει με επάρκεια θα θέλαμε να περιγράψουμε εδώ πως ορίζουμε εμείς, σαν Σύλλογος Αρχιτεκτόνων, την πλατεία Ωρολογίου ως πρόβλημα προς επίλυση. Η πλατεία Ωρολογίου για μας είναι πρώτον μία πλατεία που δεν είναι ακριβώς αυτό σήμερα και πρέπει να ξαναγίνει πλατεία. Είναι δεύτερον ένας κόμβος διαχείρισης κυκλοφορίας που στην πραγματικότητα είναι ένα κυκλοφοριακό κομπούζιο στο οποίο διασταυρώνονται δύο πολύ βασικοί άξονες της πόλης από ανατολή προς δύση και από βορρά προς νότο. Τρίτον είναι ένα κέντρο της πόλης παλαιότερα με εξαιρετικά κεντρικές λειτουργίες που σήμερα βρίσκεται σε υποχώρηση, υποβάθμιση και μαρασμό από κάθε άποψη καθώς και οικονομικά. Τέταρτον είναι περιοχή πυκνής συγκέντρωσης τοποσημών, ιστορικών κτιρίων, πορειών, ιχνών που χρειάζονται επιτυχή ανάδειξη (το παλιό ρολόι, ο ιστορικός πλάτανος, το κτίριο του Δικαστηρίου, ο βυζαντινός πύργος, το βήμα του Αποστόλου Παύλου, λείψανα του μεσαιωνικού τοίχους, το μονοπάτι της Βασιλίσσας Βεργίνας, η κάθοδος στην Εβραϊκή συνοικία κ.λ.π.). Πέμπτον είναι ιστορικός τόπος που συμπεκνώνει ιστορία αιώνων σε λίγο χώρο κι αυτό είναι εξαιρετικά ιδιάζων. Σε πολύ λίγο χώρο έχουμε ίχνη από την αρχαιότητα, από την έλευση του Χριστιανισμού, έχουμε την Εβικιανή Πύλη, έχουμε την έλευση των κατακτητών και τα ίχνη τους, την έλευση των Μικρασιατών προσφύγων, θρύλους και παραδόσεις. Αυτή ακριβώς η ιδιότητα του χώρου πρέπει να καταδειχθεί συμβολικά κατά την άποψή μας. Έκτον είναι τόπος χαμένης αίγλης και χαμένων στοιχείων, παλιός χώρος αναψυχής της Βέροιας με το Ζάππειο το θρυλικό, το ξενοδοχείο Σαράφογλου, τις φυλακές, το Ιεροδικείο και μετά Δικαστήριο, τους Καππαδόκες εμπόρους γύρω – γύρω που χρειάζεται να μνημονευτούν. Εβδομον είναι πόλος με περιβάλλοντες οικιστικές ενότητες σε μία σχέση που πρέπει να αναζητηθεί ξανά και να τακτοποιηθεί χωρικά (συνοικία Απ. Παύλου με Μενδρεσέ, τζαμί, Βήμα Απ. Παύλου, μπατάνι κ.λ.π.). Κατά την άποψή μας λοιπόν, με βάση τα παραπάνω, οι απαιτούμενες παράμετροι για τη ζητούμενη ανάπλαση θα έπρεπε να είναι πρώτον η ενοποίηση της πλατείας των δύο λοβών σε ένα με την ανάπλαση του υφιστάμενου κατακερματισμού, δεύτερον η επίδοση στον μελετητή των πραγματικών και σημερινών δεδομένων, τρίτον η εξέταση επαναχωροθέτησης κοινωφελών και κοινόχρηστων δραστηριοτήτων με την ένταξη στον προβληματισμό και των κτιρίων των Δικαστηρίων με τη νέα ενδεχόμενη χρήση και της Λέσχης των Αξιωματικών, τέταρτον η ανάδειξη του ιστορικού πλάτανου του βυζαντινού πύργου του κτιρίου των Δικαστηρίων, του Βήματος, του τζαμιού και του ελληνικού σχολείου ως σύνολο, του μονοπατιού της Βασιλίσσας Βεργίνας, πέμπτον η συμβολική αναβίωση και αναφορά στο παλιό ρολόι, στα διαχρονικά ιστορικά ίχνη και η αναφορά σε ανθρώπους, παραδόσεις, θρύλους, λαογραφία κ.λ.π., έκτον οι συνδέσεις της πλατείας με την εβραϊκή γειτονιά από τον άξονα της Μεραρχίας και τον άξονα του μονοπατιού με το Βήμα Απ. Παύλου την Κυριώτισσα κ.λ.π. και ένα έβδομο στοιχείο που θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στη μελέτη είναι η αποκατάσταση του άξονα των παρακείμενων οικοδομημάτων που περιβάλλουν την πλατεία.

Συνοπτικά, αυτά τα πράγματα αποτελούν το πρόβλημα της πλατείας Ωρολογίου και τις παραμέτρους προς επίλυση και τις επιδιωκτές κατευθύνσεις που θα έπρεπε να έχει αυτή η μελέτη αστικής ανάπλασης και τα έχει εν πολλοίς. Κάποια

στοιχεία που δεν έχει οφείλονται στο ότι δεν δόθηκαν από τον εργοδότη για να συμπεριληφθούν στη μελέτη.

Κατά την άποψή μας κυρίαρχο θέμα είναι αν πρέπει να γίνει ενοποίηση ή όχι των δύο σημερινών λοβών της πλατείας και η απάντησή μας είναι ότι θα έπρεπε να γίνει αυτή η ενοποίηση για την αποκατάσταση του κατακερματισμού της πλατείας υπό την προϋπόθεση ότι στο νέο χώρο που δημιουργείται οι παρεμβάσεις δεν θα επαναφέρουν τον κατακερματισμό με άλλο τρόπο.

Υπάρχει μία μικρή ένσταση ως προς το υδάτινο εγκάρσιο στοιχείο το οποίο μπαίνει και με βάση τα όσα προανέφερα μπαίνει πολύ επιτυχώς για να αναφερθεί στο χαρακτηριστικό υδάτινο στοιχείο της Βέροιας και πολύ φοβάμαι ότι αυτό το στοιχείο επανακατακερματίζει την πλατεία.

Για την κυκλοφορία δεν θα ήθελα να αναφερθώ καθόλου όπως επίσης για τη χρήση του Δικαστικού Μεγάρου και του κτιρίου της Λέσχης Αξιωματικών γιατί ο μελετητής δεν μπορεί να μαντέψει από τώρα τι θα γίνει στο μέλλον. Ωστόσο η μελέτη θα μπορούσε να έχει την ευελιξία να αντιμετωπίσει κι αυτές τις πτυχές του προβλήματος.

Για την ιστορικότητα του χώρου και τους χαρακτηρισμούς που πρέπει να χρησιμοποιηθούν, βλέπουμε ότι η μελέτη επιχειρεί, με τη χρήση του οβελίσκου, στη θέση του παλιού ρολογιού, να βιώσει το στοιχείο που κατά την άποψή μου είναι επιτυχημένο και με τη χρήση του ηρώου, επίσης, να κάνει μία αναφορά στην ιστορία της πόλης. Για το ηρώο δεν μπορώ να εκφράσω άποψη, γιατί δεν το κατάλαβα και πολύ καλά έτσι όπως το βλέπω. Πάντως είναι εμφανές ότι στη θέση του σημερινού διχοτομικού οδικού άξονα υπάρχει ένας νέος άξονας ο οποίος είναι το υδάτινο στοιχείο που καταλήγει στον οβελίσκο. Η χρήση της πέργκολας, σαν ένα στοιχείο που τονίζει τον άξονα καθόδου προς το μονοπάτι της Βασίλισσας Βεργίνας, ικανοποιεί την παράμετρο που θα πρέπει να ικανοποιηθεί της σύνδεσης της πλατείας και της καθόδου προς την Εβραϊκή γειτονιά. Η χρήση των υλικών, η οικοδομική λύση, το τεχνικό μέρος της λύσης νομίζω πως είναι σε εξαιρετικά ικανοποιητικό επίπεδο. Και θα κλείσω με τον εξής προβληματισμό, ποιοι είναι δηλ. οι χρήστες της πλατείας, ποιοι είναι οι άνθρωποι που θα δώσουν ζωντάνια σ' αυτή την πλατεία, ποια θα είναι η λειτουργία του μείζονος χώρου που δημιουργείται τις καθημερινές. Ένας ασφαλής τρόπος για να απαντήσει κανείς είναι ότι οι παρακείμενες χρήσεις είναι αυτές που προσδίδουν και στην πλατεία τη ζωτικότητα της, δηλ. τα καταστήματα που περιβάλλουν την πλατεία προσδίδουν σ' αυτή τη ζωτικότητά της και πλατεία στην ελληνική πραγματικότητα, ενδεχομένως σημαίνει τραπεζάκια έξω. Η αναγκαστική από τον μελετητή, κατά την άποψή μου, με τα κυκλοφοριακά δεδομένα που πήρε, χρησιμοποίηση του αριστερού παρακαμπτηρίου άξονα αντί του κεντρικού, θα απομονώσει προφανώς τα καταστήματα από το χώρο της πλατείας και δεν ξέρω κατά πόσο η πλατεία θα είναι μία όαση ησυχίας εφόσον υπάρχει μία τέτοια κυκλοφορία από τη μία πλευρά.

Συμπερασματικά ο μελετητής περιορίστηκε στο πλαίσιο το οποίο του δόθηκε ή υπονοήθηκε και εργάστηκε με ασαφή κυκλοφοριακά δεδομένα. Κατά τα λοιπά έχουμε μία αναβαθμισμένη πλατεία η οποία ελπίζουμε να λειτουργήσει, εκφράζοντας τον σκεπτικισμό μας για την οργανική επανένταξη των πέριξ της πλατείας περιοχών οι οποίες δεν αντιμετωπίστηκαν, δηλ. πιστεύουμε ότι η σύμβαση θα έπρεπε να περιλαμβάνει όλες παράπλευρες περιοχές που προανέφερα.

Αναστασία Πάπαρη (Εκπρόσωπος Μηχανικών Ελευθέρων Επαγγελματιών και ICOMOS): Το ICOMOS δεν κλήθηκε αυτή τη φορά ενώ στη συζήτηση της προμελέτης είχαμε παρευρεθεί σχεδόν συμπτωματικά, εκφράσαμε κάποιες απόψεις για την πλατεία που είναι ένα μείζον θέμα για την πόλη, εκφράσαμε επίσης την ευχή μας να προσκληθούμε την επόμενη φορά, κάτι που δεν έγινε, κι επιμένουμε σ' αυτό γιατί η πλατεία έχει πάρα πολλά και πολύ σημαντικά ιστορικά στοιχεία και τεκμήρια.

Αρα η άποψη ενός μη κυβερνητικού φορέα, του πιο σημαντικού, που ασχολείται με ζητήματα ιστορίας και πολιτισμού στο Ν. Ημαθίας, όπως είναι το ICOMOS, πιστεύουμε ότι θα μπορούσε να είναι χρήσιμη. Ο μελετητής κ. Καλογήρου μου έδωσε μία αφορμή να θυμηθώ το ρητό που γράφει επάνω το Ηρώο και είναι σε ελεύθερη μετάφραση: «Βρισκόμαστε θαμμένοι εδώ γιατί όταν η Ελλάδα βρισκόταν

στην κόψη του ξυραφιού, εμείς δώσαμε την ψυχή μας». Σήμερα πραγματικά πιστεύω πως η πλατεία Ωρολογίου βρίσκεται στην κόψη του ξυραφιού. Καταρχήν πιστεύω ένας αρχιτεκτονικός διαγωνισμός ή εν πάση περιπτώσει μία προκήρυξη με τον ν. 716 θα μπορούσε να δώσει μεγαλύτερη νομιμοποίηση στη μελέτη. Και το λεω αυτό κυρίως με την έννοια της διεπιστημονικής προσέγγισης. Βλέπουμε ήδη τα προβλήματα στο κυκλοφοριακό επίπεδο. Ίσως αν η μελέτη είχε στελεχωθεί με έναν αρχαιολόγο, έναν ιστορικό, έναν αρχιτέκτονα, η συζήτηση θα ήταν πιο πλούσια. Το πιο σημαντικό, κατά την άποψή μου, είναι ότι δεν έχουμε τη δυνατότητα να διαβάσουμε τι κρύβεται πίσω από τις αρχές οργάνωσης της πλατείας, δηλ. αυτό που λέμε πολύ απλά, τον τόμο της ανάλυσης, κάτι που αξίζει η πλατεία Ωρολογίου σε όλα τα επίπεδα. Είχα ρωτήσει βέβαια τον κ. Καλογήρου γιατί δεν υπάρχει αυτό, παρά μόνο 3-4 σελίδες με κάποιες αναφορές και είχε απαντήσει ότι ακολουθούσε μία πιο εμπειρική και ενστικτώδη προσέγγιση στο θέμα της αστικής σύνδεσης. Σήμερα όμως, όσο χρήσιμα κι αν είναι αυτά στη δουλειά ενός αρχιτέκτονα, δεν είναι πλέον αρκετά με την πρόοδο της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας και του επιστημονικού πεδίου του αστικού σχεδιασμού.

Η πλατεία Ωρολογίου είναι η αρχαιότερη και μεγαλύτερη πλατεία της πόλης, όπως η πλατεία Συντάγματος για την Αθήνα. Και βεβαίως δεν πιστεύω πως οι Αθηναίοι θα δεχόταν να υπάρχει μία πρόταση για την πλατεία Συντάγματος χωρίς τουλάχιστον μία ανάλυση ή ένα διαγωνισμό. Είναι το πιο συνεκτικό μέρος της πόλης, ο μεγαλύτερος βρόγχος της με την έννοια ότι συμβάλλουν σ' αυτή την πλατεία οι περισσότεροι δρόμοι, μέτρησα 9, απ' ότι συμβάλλουν σε οποιαδήποτε άλλη πλατεία της πόλης. Είναι το σημείο αναφοράς της προβιομηχανικής Βέροιας, με οργανικό σχέδιο, έχω ένα σχέδιο της προμοντέρνας πόλης όπου βλέπουμε την πλατεία Ωρολογίου, πώς ουσιαστικά παίρνει τις κινήσεις από μία ευρύτατη αστική περιοχή. Έχει ένα σχέδιο παραμορφωμένου κανάβου, είναι το κοινωνικό κέντρο της πόλης πριν από τις χαράξεις του 20ου αιώνα κι αυτό είναι πολύ σημαντικό, πώς δηλ. συμβάλλουν οι ακανόνιστοι δρόμοι γύρω από την πλατεία να έχουμε αυτό τον έντονα κοινωνικό της χαρακτήρα, τον ιστορικό, διαχρονικό και βεβαίως είναι μία αξία που θα έπρεπε να κρατηθεί.

Πιστεύω λοιπόν ότι τα πολεοδομικά δεδομένα δεν διερευνήθηκαν στο βαθμό που θα χρειαζόταν, τα αρχιτεκτονικά δεδομένα, η αρχιτεκτονική μορφή των κτιρίων που την περιβάλλουν, η οροφωγραμμή όπως θα λέγαμε, κάτι που δεν είδαμε στα σχέδια κυρίως όχι στα προοπτικά, για να αντιληφθούμε λίγο την κλίμακα των όγκων, τα ιστορικά δεδομένα για τα οποία αναφέρθηκαν κάποια πράγματα σήμερα. Τι είναι ο ιστορικός πύργος, ποια είναι η αναφορά του; Ψάχνοντας βρίσκουμε ότι είναι στον 14^ο αιώνα ένα έργο του Στεφάνου Δουσάν, όπως και ο πύργος ο λεγόμενος της Βιργινίας και αποτελεί μία απόπειρα ενίσχυσης του δημόσιου προσώπου της πόλης, είναι χρήσιμο να ξέρουμε τις αφετηρίες αυτών των ιστορικών στοιχείων. Αλλά το πιο σημαντικό είναι, ότι ανεξάρτητα με τη σύμβαση που υπογράφηκε με τον μελετητή, δεν έγινε προσπάθεια να συσχετιστεί η πλατεία με την ευρύτερη περιοχή της. Τα θέματα αστικού σχεδιασμού και οι μείζονες αστικές παρεμβάσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σε μία αστική κλίμακα τουλάχιστον μισού τετρ. χιλ. Προηγουμένως δόθηκε μία περιγραφή, μπορώ να σας δώσω εγώ μία αντίστοιχη από την πλατεία Τσερμενίου, την πλατεία Μαυρομιχάλη, την οδό Σοφού, ένα μέρος της Κυριώτισσας κ.λ.π.

Αυτό είναι αναγκαίο, ανεξάρτητα από τη σύμβαση, ακόμη και με προσωπική συμβολή επιπλέον και προσφορά, για το ίδιο το έργο αλλιώς λείπει βασική πληροφορία.

Μία αντίστοιχη έρευνα, σε διδακτορικό επίπεδο, που έγινε σε πανεπιστήμιο του Λονδίνου, όπου αναλύθηκαν και συγκρίθηκαν 80 πλατείες, ιστορικές και μοντέρνες με βάση την πολεοδομία που στηρίχθηκε στη Χάρτα των Αθηνών του 1933 της μοντέρνας νεωτερικής πολεοδομίας και αυτές οι συγκρίσεις έβγαλαν ότι η μελέτη οποιασδήποτε πλατείας θα πρέπει να γίνεται στην κλίμακα του μισού τετρ. χιλ., θα πρέπει να γίνεται με βάση την ανάλυση του πλέγματος των δρόμων σε άμεση σχέση με την πλατεία και το εσωτερικό της αλλά και σε σχέση με τον συσχετισμό του τοπικού με το συνολικό. Αυτό επίσης δεν το είδαμε. Και η πληροφορία που βγαίνει

από αυτές τις πλατείες είναι ότι οι προμοντέρνες έχουν μία κοινωνικότητα αυξημένη, διότι ο τρόπος που οργανώνεται η γύρω περιοχή, καθαρά χωρικά, όχι λειτουργικά ή σε σχέση με τα αυτοκίνητα φέρνει την κίνηση μέσα στην πλατεία ή αλλιώς όλες οι γραμμές τέμνονται στο κέντρο της πλατείας. Αυτό δεν συμβαίνει στις μοντέρνες πλατείες όπως και στη συγκεκριμένη πλατεία.

Δεν ενθαρρύνεται η αυθόρμητη πρόσβαση στο εσωτερικό της πλατείας μ' αυτή τη λύση και άρα δεν έχουμε, επειδή αναφέρεται στο κείμενο του μελετητή ότι προσπαθεί να αποδοθεί στην πλατεία η αστικότητα, δηλ. η κοινωνικότητα η οποία μπορεί να αποδοθεί μόνο μ' αυτόν τον τρόπο, δηλ. με τον τρόπο της αυθόρμητης προσέλευσης προς την πλατεία. Ας πούμε αν έρθουμε από την οδό Μητροπόλεως προς μέσα στην πλατεία κι αν δούμε το αντίστοιχο σχέδιο συναντούμε τη σύνθεση του νερού, ακριβώς απέναντι από τη διάβαση υπάρχει η σύνθεση του νερού, άρα ήδη έχουμε έναν πρώτο αποπροσανατολισμό της κίνησης στον βασικότερο ίσως δρόμο της πόλης. Και βεβαίως της αστικότητας ή κοινωνικότητας είναι η εσωστρέφεια. Λένε λοιπόν οι μελετητές ότι επειδή η πλατεία θα έχει περιμετρικά αρκετή σημαντική κυκλοφορία, εκτιμήσαμε ότι θα πρέπει να αποκτήσει εν μέρει έναν οπτικά εσωστρεφή χαρακτήρα να λειτουργεί δηλαδή ως ένα αυτόνομο σύνολο.

Τοποθετώντας αυτή τη σκληρή διαμόρφωση προς την πλευρά της οδού Ρακτιβάν, που ουσιαστικά είναι από τα πιο συνεκτικά μέρη πυκνότητας κινήσεως της πλατείας, αναιρεί αυτή τη διάθεση να λειτουργήσει αυτή η πλατεία ως ένας κοινωνικός χώρος στην πόλη. Και βεβαίως η μνημειακότητα με τον τρόπο που δίνεται, είτε με τον πύργο είτε με τις χαράξεις πάνω στο έδαφος από το κτίριο των Δικαστηρίων δεν μπορεί να συντελέσει στη βελτίωση της κοινωνικότητας της πλατείας. Εδώ θα θυμηθούμε λίγο και τον καθηγητή Μπιλ Χίλιαρ του Πανεπιστημίου του Λονδίνου που σε σχέση με τη μνημειακότητα αναφέρει ότι θεωρείται το μέσον με το οποίο αναδιαρθρώνεται η συνολική οργάνωση της πόλης αλλά βέβαια χωρίς την ανασύνταξη του αστικού ιστού μπορεί μόνο να οδηγήσει σε μία καρικατούρα, σε μία πόλη όπου η μνημειακότητα απλά προστίθεται αλλά δεν συντίθεται με τα άλλα δομικά στοιχεία της πόλης.

Επίσης ο διαγώνιος άξονας που είναι η ισχυρότερη σχεδιαστική χειρονομία της πρότασης, με πάρα πολύ μεγάλο μήκος, που συνδέει το επίπεδο από το μονοπάτι της Βασίλισσας Βεργίνας και φτάνει κάπου στο μέσον της οδού Ρακτιβάν, δεν σχετίζεται με τα άλλα οργανωτικά στοιχεία της πλατείας, υπερτονίζει το μονοπάτι της Βασ. Βεργίνας, το φέρνει όλο μέσα στην πλατεία σαν ένα πολύ έντονο στοιχείο, κι αυτό βρίσκεται σε οξεία γωνία με τον άξονα συμμετρίας του κτιρίου των Δικαστηρίων κι αυτοί οι δύο άξονες τέμνονται μέσα στο νερό που είναι μπροστά στον πύργο. Το μονοπάτι της Βασ. Βεργίνας νομίζω ότι θα έπρεπε να υπονοείται έμμεσα και να μην τονίζεται τόσο άμεσα μέσα στην πλατεία. Επίσης ο τρόπος που χειρίζεται η μελέτη τα διάφορα ιστορικά στοιχεία, το ρολόι, το ηρώο, ο πλάτανος που του γίνεται μία περιτύλιξη με μία νησίδα πρασίνου όπως ακριβώς την ξέρουμε εδώ και δέκα χρόνια και απομονώνεται από την πλατεία. Αυτό λοιπόν θα έπρεπε να επανέλθει μέσα στην πλατεία. Τα ιστορικά λοιπόν στοιχεία, άλλοτε να τα αντιμετωπίζουμε με έναν μοντέρνο και άλλοτε με έναν μεταμοντέρνο τρόπο νομίζω δείχνει μία σύγχυση στις οργανωτικές αρχές της πρότασης. Και επίσης βέβαια το ηρώο που νομίζω ότι η μεταφορά του στεφάνου στην πόλη της Βέροιας, δείχνει σα να μην έχουμε αυτογνωσία της πόλης και πιστεύω δεν μας τιμά ιδιαίτερα.

Πιστεύω λοιπόν ότι η μελέτη δεν στηρίζεται σε αποτελέσματα ανάλυσης και έρευνας και άρα δεν μπορεί να έχει μεγάλη επιστημονική νομιμοποίηση, χαρακτηρίζεται από σύγχυση αρχών άλλοτε μοντέρνων και άλλοτε μεταμοντέρνων, στηρίζεται σε κάποιες γενικόλογες εκφράσεις, χειρίζεται με συγκεχυμένο τρόπο τα ιστορικά τεκμήρια, υπάρχουν στοιχεία της πλατείας άλυτα όπως είναι το πίσω μέρος όπου είναι αρκετά ασαφές το τι γίνεται και η πλατεία δεν θα μπορέσει να εκφράσει τη δυναμική της ευρύτερης περιοχής.

Καρατζάς Τάσος (Πολ. Μηχανικός, εκπρόσωπος Συλλόγου Ελευθέρων Επαγγελματιών): Σας δείχνω αυτή την κάτοψη όπου βλέπετε μία ροή κυκλοφορίας στην πλατεία όπως διαμορφώνεται. Εγώ σαν πολ. Μηχανικός δέχομαι τη λύση, άλλωστε για μένα είναι γνωστή η αξία του μελετητή, και δεν μπαίνω στο σχολιασμό

της ανάπλασης. Ο αρχιτέκτονας πρέπει να μείνει ελεύθερος να εκφράζει την ιδέα του, εγώ λειτουργώ με ορθολογιστικό τρόπο και πρέπει να βάλω κάτω τα δεδομένα με μαθηματική ακρίβεια και όσο δύσκολο κι αν είναι το αρχιτεκτονικό μέρος της ιστορίας να προσπαθήσω να το λύσω. Βλέπω λοιπόν ότι οι κυκλοφοριακές ροές είναι πιθανολογικού χαρακτήρα, δηλαδή πιθανολογούμε ότι οι ροές θα γίνονται κατ' αυτόν τον τρόπο.

Στην κυκλοφορία όμως χρησιμοποιούμε την ορθολογιστική μέθοδο και μερικώς τη στατιστική και πιθανολογική επεξεργασία. Δηλ. χρησιμοποιούμε τον ορθολογισμό, την αιτία και το αποτέλεσμα, που αυτό σημαίνει ότι εγώ πρέπει να κάνω συγκεκριμένες μετρήσεις σε συγκεκριμένα σημεία της πλατείας τα οποία θα υποδείξω εγώ που γνωρίζω το θέμα. Επομένως, επειδή αναφέρατε κύριε Δήμαρχε ότι θα κάνετε νέα κυκλοφοριακή μελέτη όταν θα λυθεί το θέμα της Μητροπόλεως, θα βρεθείτε ασύμβατοι ως προς το εξής θέμα ότι εάν υποθέσουμε ότι σε έξι μήνες θα λυθεί το θέμα της Μητροπόλεως και αναθέσετε τη μελέτη της κυκλοφορίας της πόλης, τότε ο μελετητής που θα αναλάβει τη μελέτη θα κληθεί να μετρήσει στοιχεία της υπάρχουσας πλατείας τα οποία δεν σημαίνει ότι θα είναι συμβατά κυκλοφοριακά με την προτεινόμενη λύση, η οποία δεν ξέρω σε ποιόν χρόνο θα έχει υλοποιηθεί. Τότε όμως θα είστε υποχρεωμένος να ξανακάνετε μία νέα κυκλοφοριακή μελέτη ή μία παρέμβαση γιατί τα κυκλοφοριακά δεδομένα που θα προκύψουν από τις μετρήσεις θα πρέπει να εναρμονίζονται με τη συγκεκριμένη λύση.

Κατά συνέπεια θα πρέπει να έχετε κατά νου ότι όσο προχωρούμε αναπτυξιακά μέσα στην πόλη και μετά από έναν χρόνο θα φτιάξουμε ένα νέο Διοικητήριο στον κόμβο «Καλλιοτζίδη», μετά από δύο χρόνια θα διαμορφωθεί αυτή η πλατεία, μετά από τρία χρόνια θα γίνει κάποιο άλλο έργο μέσα στην πόλη, πάντοτε θα είμαστε δέσμιοι ενός κυκλοφοριακού προβλήματος. Μη δίνετε λοιπόν τόσο έμφαση και μη λέτε τόσο αποφασιστικά ότι θα αναθέσετε μία μελέτη. Πλησιάστε το ντόπιο επιστημονικό δυναμικό το οποίο έχετε δίπλα σας, γιατί θα σας χρειαστεί για τα επόμενα χρόνια να σας συμβουλευεί και να σας λέει την άποψή του.

Στο θέμα το συγκοινωνιακό θα πρέπει συνεχώς να συμβουλευέστε γιατί δεν είστε σε μία πλήρως ανεπτυγμένη πόλη. Σας επαναλαμβάνω ότι αυτά τα στοιχεία είναι πιθανολογικού χαρακτήρα, δηλ. μπαίνοντας στο κυκλικό τόξο, όταν φτάσετε μπροστά στη Μαυρομιχάλη, πόσο ποσοστό από τη ροή αυτή θα πάει στη Μπότσαρη και πόσο ποσοστό θα φύγει δεξιά προς την 16^η Οκτωβρίου; Ένα σενάριο λέει 30% δεξιά και 50% αριστερά, ένα άλλο σενάριο λέει κάποια άλλα ποσοστά. Για να βρούμε την αλήθεια πρέπει να πάμε ορθολογιστικά. Πρέπει όταν θα έχει διαμορφωθεί η πλατεία να βάλουμε τους μετρητές και να βγάλουν ακριβώς τα οχήματα που περνούν από το συγκεκριμένο σημείο. Το να λυθεί λοιπόν το κυκλοφοριακό δεν είναι απλή ιστορία.

Καλογήρου: Ακούγοντας τις απόψεις όσων τοποθετήθηκαν με βοηθούν να κατανοήσω κι εγώ περισσότερο το πρόβλημα. Σε ότι αφορά τα ζητήματα κυκλοφορίας είπα ότι προφανώς αυτό το θέμα δεν έχει κλείσει οριστικά, εγώ βρίσκομαι στην άχαρη θέση ενός μελετητή που κάνει μία συγκεκριμένη μελέτη. Επομένως πάντα στο πλαίσιο των μελετών έχουμε έναν βαθμό προσδιορισμένο κι έναν βαθμό απροσδιοριστίας. Δεν συμφωνώ με την άποψη ότι πρώτα πρέπει να γίνει το εθνικό χωροταξικό σχέδιο, μετά τα γενικά πολεοδομικά σχέδια, μετά οι ρυμοτομικές μελέτες και στο τέλος να χτίσουμε κτίρια ή πλατεία. Πρέπει να υπάρχει ιεράρχηση αλλά κινούμαστε σύνθετα σε όλες τις κατευθύνσεις. Έχουν γίνει γνωστές πόλεις ακριβώς για τις επεμβάσεις σημειακού χαρακτήρα π.χ. το Παρίσι. Είναι φανερό ότι υπάρχουν αντιφάσεις και κάποια πράγματα που δεν έχουν λυθεί.

Εκείνο που μπορούσε να κάνει κανείς έχοντας το περιορισμένο αντικείμενο της πλατείας ήταν να κάνει τη λύση αρκετά ευέλικτη, θα δείτε ότι υπάρχουν κάποια αυστηρά περιγράμματα στο εσωτερικό της κάτοψης και μία καμπύλη που τα περικλείει ακριβώς για να μπορεί να υποδεχθεί κάποιες μικρομεταβολές, αν και πιστεύω ότι όπως έχει διαμορφωθεί εδώ γιαυτή τη συγκυρία και γιαυτή τη φάση και στο βαθμό που έχουν ωριμάσει τα πράγματα στην πόλη, είναι μια χαρά.

Για κάποια επιμέρους ζητήματα όπως το θέμα του ηρώου και των καλλιτεχνικών διαμορφώσεων, νομίζω ότι τα πράγματα γίνονται και εξ ορισμού

υποκειμενικά. Εγώ συμφωνώ με την πρόταση να υπάρχει μέσα στο γυάλινο πλαίσιο κάποιο στεφάνι που είναι από το άμεσο περιβάλλον της Βέροιας. Το θέμα είναι το γυάλινο πλαίσιο που θα μπορούσε να είναι και κάτι άλλο, η ουσία δεν θα άλλαζε, αλλά ένα αντικείμενο από το παρελθόν απομονώνεται σε μία μοντέρνα σύνθεση ακριβώς στο σημείο που έχουμε σαν στόχο την κατάθεση στεφάνων. Η σημερινή αρχιτεκτονική καλλιτεχνική προσέγγιση έχει μία πολλαπλότητα κι αυτό είναι ένα από τα σημεία που επιχειρείται μέσα σε μία γενική αφηρημένη σύνθεση να υπάρχει ένα συγκεκριμένο στοιχείο.

Ο κ. Τέλης Σιδηρόπουλος με έναν θετικό τρόπο και η κα Αναστ. Πάπαρη με έναν αρνητικό τρόπο έθεσαν το θέμα του ευρύτερου πλαισίου στο οποίο εντάσσεται αυτή η πλατεία. Εγώ έχω ασχοληθεί με τη μεγάλη κλίμακα, έχω γράψει πολλά βιβλία, γνωρίζω από θεωρία αλλά νομίζω ότι η άποψη η οποία φαντάζεται έναν αυτοματισμό σύνθεσης, δηλ. κάποιος διαβάζει έναν αστικό χώρο, αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά της ευρύτερης πόλης και μ' αυτά τα δεδομένα όπως και με τα οικονομικά δεδομένα καταλήγει αυτομάτως στη σωστή λύση, έχει επίσης καταριφθεί επιστημονικά εδώ και πολλά χρόνια, ευδοκίμησε κάπου στη δεκαετία του '60, αλλά σήμερα δε νομίζω ότι διεθνώς είναι κάτι το οποίο παίζει. Είναι φανερό ότι η αστική σύνθεση είναι τέχνη είναι και λίγο μαύρο κουτί, υπάρχουν δεδομένα που πρέπει να λαμβάνεις υπόψη σου, υπάρχουν δεδομένα που μπορείς να μελετήσεις προσεκτικά και να τα έχεις στο μυαλό σου, αλλά κάποια στιγμή μπορεί να χρειαστεί να τα ανατρέξεις και ως ένα βαθμό ή να ενσωματώσεις μία αντίφαση, παράδειγμα το υδάτινο στοιχείο που διχοτομεί την ενοποιημένη πλατεία. Αυτό, όπως καταλαβαίνετε, είναι ένα παιχνίδι. Υπήρχε εκεί μία διχοτόμηση, την αναιρώ με την ενοποίηση, την ξαναχωρίζω με το υδάτινο στοιχείο, γιατί όπου υπάρχει αυτό πάντα υπάρχει ένας διαχωρισμός, δηλ. υπάρχουν δύο όχθες και για να περάσω απέναντι χρησιμοποιώ μία γέφυρα, δηλ. η ξύλινη γέφυρα που συνδέει με το μονοπάτι της Βεργίνας, και όλοι είπατε ότι πρέπει να τονίσουμε τις συνδέσεις με τη γύρω περιοχή και η μόνη άμεσα εφικτή σύνδεση, όπως διαμορφώνεται η κυκλοφορία τουλάχιστον επί του παρόντος, είναι προς την περιοχή της Μπαρμπούτας προς το μονοπάτι της Βεργίνας και νομίζω ότι το τονίζω επαρκώς.

Παρόλα αυτά πιστεύω ότι πραγματικά θα ήταν μία ευκαιρία να συμμελετηθούν οι συνδέσεις της πλατείας, δηλ. προς το Βήμα του Απ. Παύλου που είναι επίσης άμεσα ορατό, ένα σημείο που θα μπορούσε να επεκταθεί κανείς και προς τις γύρω άμεσες περιοχές, με την ευρύτερη έννοια προς όλη την πόλη, αλλά πρέπει να βάλει κανείς ένα όριο, δεν μπορεί να μελετώνται όλα μαζί. Κάπου πρέπει να υπάρχει ένα γενικό πλαίσιο, το σχέδιο της πόλης, για το οποίο έχω δουλέψει χρόνια και ένα μεγάλο μέρος οφείλεται και σε δικές μου ιδέες που υλοποιήθηκαν όπως προτάθηκε να είναι εδώ το Δημαρχείο, η πλατεία και το πάρκιγκ δίπλα, τα οποία τότε πάλι είχαν φανεί τολμηρά και προωθημένα, όμως τώρα τα χαιρόμαστε.

Πιστεύω ότι από αρχιτεκτονική άποψη η πλατεία επιχειρεί κάτι που είναι εμφανώς σημερινό αλλά δεν υποχωρεί σ' αυτή τη διεθνή τάση που υπάρχει σήμερα, είναι μία τάση πιο ήρεμη και πιο προσγειωμένη. Αυτό από πεποίθηση και επειδή είμαστε σε μία μεσαία αστική πόλη, πιστεύω ότι αν γίνει αυτή η πλατεία θα απασχολήσει τον Τύπο στην Ελλάδα ίσως και διεθνώς, αλλά δεν θέλω να είναι μεγάλη η πλατεία και να μην ταιριάζει με την κλίμακα της Βέροιας.

Όσον αφορά την φαινομενικά παράδοξη άποψη εξωστρέφειας – εσωστρέφειας νομίζω ότι δεν είναι έξω από τη λογική της πλατείας. Σας είπα ότι εμείς επιχειρήσαμε να κάνουμε κάτι που και η σημερινή πλατεία, παρά την διχοτόμησή της, το έχει ως ένα βαθμό, έναν αστικό χώρο που κινείται μεταξύ πλατείας και πάρκου και ενσωματώνει όσες περισσότερες χρήσεις μπορεί. Εννοείται φυσικά ότι η αρχιτεκτονική δεν διασφαλίζει αυτομάτως τη ζωντάνια, αυτό προκύπτει από τη χρήση. Ούτε όμως είναι και πολύ επιθυμητή και τόσο ελκυστική, όσο μερικοί συνάδελφοι προβάλλουν εικόνα των πλατειών με τα χιλιάδες τραπεζοκαθίσματα τα οποία εξελίσσονται σε κλειστά καταστήματα όπως η πλατεία Αριστοτέλους στη Θεσσαλονίκη η οποία τώρα είναι αδιάβατη στην κυριολεξία. Θέλουμε λοιπόν ελεγχόμενη ζωντάνια, γιαυτό και διευρύνουμε τα πεζοδρόμια στην περίμετρο, ελπίζοντας ότι εκεί θα εκτονωθεί η ζήτηση των καταστημάτων.

Η έννοια της αστικότητας έχει πολλαπλές επίσης ερμηνείες. Δεν ταυτίζεται με το γραφικό ή το ιστορικό, μπορεί να είναι και μία κατάσταση που ταυτίζεται με το άστυ (εξάλλου από εκεί βγαίνει και η λέξη) και με τις αστικές διαδικασίες. Η ιστορία των πλατειών έχει περάσει από πολλά στάδια και φυσικά η λύση μας έχει πολλά οργανικά στοιχεία, παρόλο που είναι μία λύση που έχει σαφείς γεωμετρίες, συνδυάζει τους απλούς και ορθογωνικούς κανόνες με διαγώνιες αποτμήσεις, με καμπύλες, στοιχεία που κατά την άποψή μου κινούνται προς το επίπεδο της οργανικότητας.

Πρόεδρος: Τοποθετήσεις.

Ουσουλτζόγλου: Πριν από οτιδήποτε θα ήθελα να πω ότι είναι αδήριτος ανάγκη η πλατεία Ωρολογίου να αξιοποιηθεί, να αναβαθμιστεί, να αναπλαστεί και όχι μόνο αυτή η πλατεία αλλά και η πλατεία Αγ. Αντωνίου. Νομίζω ότι επειδή το έργο της πλατείας δρομολογήθηκε από την προηγούμενη Δημ. Αρχή, έθεσα το θέμα του Αγ. Αντωνίου γιατί έχω την αίσθηση ότι ξεκινήσατε κάπως ανάποδα και οφείλω να πω ότι ξεκίνησαν ανάποδα πηγαίνοντας προς την Ελιά που νομίζω ότι η παρέμβασή σας εκεί θα είναι επικίνδυνη.

Η πλατεία Ωρολογίου όπως και η πλατεία Αγ. Αντωνίου, παρότι βρίσκονται στο νευραλγικότερο σημείο της πόλης και παρότι ειδικά η πλατεία Ωρολογίου είναι σημαντικό τοπώσημο, αυτή τη στιγμή είναι απόλυτα υποβαθμισμένη. Γι' αυτό πολύ σωστά έπραξε η προηγούμενη Δημ. Αρχή και ξεκίνησε τη διαδικασία αναθέτοντας τη μελέτη. Όταν συζητήθηκε η προμελέτη, ένα κομβικό σημείο της δικής μας τουλάχιστον θέσης, ήταν και η παράλληλη εξέλιξη της κυκλοφοριακής μελέτης. Μάλιστα στη συζήτηση της προμελέτης επειδή δεν υπήρχε μία πρόταση για την αντιμετώπιση του κυκλοφοριακού ζητήματος, δεν είχαν ενημερωθεί και οι φορείς, είχαμε αναγκαστεί να ψηφίσουμε λευκό, διότι τόσο μεγάλα ζητήματα θα πρέπει να συζητούνται με πάσα σοβαρότητα και να λαμβάνουμε υπόψη όλες τις παραμέτρους. Δεν έχουμε το δικαίωμα και είναι πάγια θέση μου, του «ράβε – ξήλωνε» ή των μεταποιήσεων που μπορεί να χρειαστεί να κάνουμε. Σήμερα λοιπόν αγνοείται η τύχη της όποιας κυκλοφοριακής μελέτης. Εχω την πεποίθηση ότι αυτά τα δύο ζητήματα πρέπει να πηγαίνουν μαζί. Όταν ανατέθηκε η προμελέτη, τότε, παράλληλα, εξελίσσονταν και μία κυκλοφοριακή μελέτη, θέλετε να την πείτε αυτή του Αριστοτέλειου που παρουσιάστηκε μία πρώτη φάση της στο Χώρο Τεχνών, θέλετε να πείτε ότι ήταν κατά παραγγελία ή κατά συνθήκη ή κατόπιν υποδείξεως, ήταν όμως μία πρόταση ειδικών για το κυκλοφοριακό ζήτημα που δεν ξέρω τι έγινε και δεν ξέρω τι μέλει γενέσθαι στο τέλος.

Διαβάζοντας το εισηγητικό της αναπλάσεως της πλατείας, έχω την αίσθηση ότι οι μελετητές ήρθαν σε δύσκολη θέση μ' αυτό το ζήτημα. Λέει σε κάποιο σημείο της πρότασης ότι «η κυκλοφορία διοχετεύεται προς τη νοτιοανατολική πλευρά με διεύρυνση των περιμετρικών δρόμων και πεζοδρομίων ώστε να εξασφαλίζεται κατ' ελάχιστον κυκλοφοριακός φόρτος αντίστοιχος με τον σημερινό». Πρέπει να δούμε και το μέλλον, 1500 αυτοκίνητα έλεγε κάποτε ο κ. Καρατζάς ότι προστίθενται στην πόλη, θάχουμε και την Εγνατία σε λίγο και αναρωτιέμαι τι θα γίνει εκείνη η Μιαούλη κι εκείνη η Μάρκου Μπότσαρη.

Επίσης για τα περιμετρικά καταστήματα που θα έχουν ένα μεγαλύτερο πεζοδρόμιο και θα μπορούν να βάλουν τραπεζάκια έξω, τα οποία δεν ξέρω πόσο θα λειτουργήσουν εφόσον θα υπάρχει διπλής κατεύθυνσης κυκλοφορία εκεί μπροστά. Θέλω να διευκρινίσω ότι δεν θεωρώ πρόπον, επειδή δεν είμαι τεχνικός, να ασχοληθώ με το επιστημονικό μέρος και ιδίως να αντιπαρατεθώ ή να συζητήσω κάποια τεχνικά ζητήματα μ' έναν καθηγητή του κύρους του κ. Καλογήρου.

Εγώ ό,τι και να πω θα εκφράζω μία υποκειμενική θέση που θα έχει σχέση περισσότερο με το προσωπικό γούστο και την αισθητική. Θα ήθελα όμως να έχει η πλατεία εκείνα τα στοιχεία που θα καταστεί ζωντανή. Είπε ο κ. Καλογήρου ότι η αρχιτεκτονική δεν εξασφαλίζει την ζωντάνια, νομίζω όμως ότι σ' ένα βαθμό μπορεί να δώσει εκείνους τους τρόπους για να την εξασφαλίσουμε. Κι όταν λέω ότι πρέπει να είναι τόποι συνάντησης, το εννοώ με τον τρόπο που εμείς συνηθίζουμε να μαζευόμαστε, να βρισκόμαστε και να διασκεδάζουμε. Δεν ξέρω κατά πόσο θα είναι ζωντανή πλατεία όταν γύρω γύρω θα υπάρχουν αυτοκίνητα.

Σιδηρόπουλος: Το θέμα που συζητάμε ασφαλώς είναι πολύ σημαντικό και σοβαρό και θα πρέπει να πω ότι ούτως ή άλλως ήμασταν μπερδεμένοι, μας δυσκόλεψαν και οι απόψεις των ειδικών, ωστόσο επειδή δεν είμαστε και τεχνικοί δεν είναι εύκολο να διαμορφώσουμε την καλύτερη δυνατή εικόνα, την ιδανική μελέτη που θα έπρεπε να υπάρχει αυτή τη στιγμή για τη διαμόρφωση της πλατείας Ωρολογίου. Εγώ ξέρω πολύ καλά την πλατεία όπως ξέρω και την αυλή του σπιτιού μου και πάλι είναι δύσκολο να αποφασίσω τι είναι το καλύτερο γι' αυτήν. Πρέπει να πω ότι αυτή η πλατεία θα πρέπει να είναι εμφανισιακά καλαίσθητη, όλα τα στοιχεία της να δένουν με τα στοιχεία του παρελθόντος, να είναι λειτουργική με την έννοια να είναι ζωντανή, να μπορεί να τη ζει ο Βεροιώτης, να μην είναι δηλ. ένα είδος τοπίου που θα βλέπουμε από μακριά και βέβαια το πιο σημαντικό είναι οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις που έχουν γίνει.

Όσο για το μνημείο θα πρέπει να είναι διακριτικό, να δίνει το στίγμα και την έννοια του μνημείου. Σε γενικές γραμμές θα πρέπει να είναι κάπως έτσι η πλατεία κι έχω την εντύπωση ότι φαίνεται καλή, εξυπηρετεί και πλησιάζει σ' αυτά τα οποία είπα και μ' αυτή την έννοια πιστεύω ότι πρέπει να εγκριθεί αυτή η οριστική μελέτη της διαμόρφωσης της πλατείας Ωρολογίου.

Φουρνιάδης: Δεν θα αναφερθώ στη διαμόρφωση – ανάπλαση της πλατείας που άλλωστε δεν είναι το αντικείμενό μου. Ο καθηγητής κ. Καλογήρου έχει και την επιστημονική γνώση και την εμπειρία, οπότε δεν μπορώ να τον κρίνω εγώ.

Εγώ θα αναφερθώ στις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και έπρεπε να προηγηθούν οι μελέτες και η στατιστική μελέτη πριν από την ανάθεση της συνένωσης των δύο πλατειών. Δεν μπορούσε όμως να γίνει αυτό, διότι κωδικό σημείο είναι η αμφιδρόμηση της οδού Μητροπόλεως. Δεν μπορούσε να γίνει ούτε ορθολογιστική ούτε στατιστική μελέτη με μονοδρόμηση της Μητροπόλεως. Η αμφιδρόμηση της Μητροπόλεως θα διευκολύνει τα μέγιστα στις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις. Το μόνο που πετύχαμε στην Επιτροπή Τεχνικών Θεμάτων ήταν να διαπλατύνουμε της οδού Ρακτιβάν σ' όλο το μήκος της, διότι εκεί θα δημιουργηθεί το μεγάλο πρόβλημα. Μπορεί να γίνει η μελέτη του κυκλοφοριακού με αμφιδρόμηση της Μητροπόλεως έστω πριν κατασκευαστεί η πλατεία, κλείνοντας με αστυνομικούς τη ροή αυτοκινήτων από την Κοζάνη προς τη Μητροπόλεως και βλέποντας τις μετρήσεις των ροών των αυτοκινήτων. Μπορούμε στο σημείο εκείνο που συνενώνονται πέντε δρόμοι (Μαυρομιχάλη, Ρακτιβάν και Μάρκου Μπότσαρη) που θα είναι το ευαίσθητο σημείο και θα δημιουργείται κυκλοφοριακή συμφόρηση, αν μπορούν να κατευθυνθούν τα αυτοκίνητα προς τη Μητροπόλεως, θα ελαφρυνθεί και η Θωμαΐδου και μπορούμε τα αυτοκίνητα από το Τσερμένι και την Καλλιθέα να τα κατευθύνουμε στη Θωμαΐδου. Δηλαδή πρέπει να κατανοήσουμε ότι η κυκλοφοριακή μελέτη πρέπει να γίνει έχοντας πάντα ως κωδικό σημείο την αμφιδρόμηση της οδού Μητροπόλεως.

Γκαμπέσης: Θα μιλήσω όχι σαν ειδικός σαν ένας άνθρωπος που έχει ταξιδέψει σε αρκετά μέρη και έχω μία εικόνα για το τι γίνεται αλλού και θα ήθελα κάποια από αυτά που είδα να εφαρμοστούν και στην πόλη μας. Μ' αυτό το σκεπτικό λέω ότι τα διάφορα έργα που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο κι έχουν μείνει σαν μεγάλα έργα, όταν κατασκευάστηκαν ήταν τόσο μεγάλο το κόστος που απαιτήθηκε για να γίνουν που ήταν πολύ μεγάλη η αντίθεσή τους με την οικονομική κατάσταση εκείνης της εποχής. Κι όμως αυτά τα έργα έφτασαν στο σημείο να έχουν μείνει, να έχουν μείνει και οι αρχιτέκτονες που τα έκαναν και οι πόλεις που τα έχουν να τα ζουν και να τα χαίρονται.

Αυτή η πλατεία που χρήζει μία ανακατασκευή, μία από το μηδέν κατασκευή, έτσι όπως προτάθηκε θα είναι ένα έργο το οποίο θα αντέξει στο χρόνο ή μετά από 10, 20 ή 30 χρόνια θα την γκρεμίσουμε πάλι όπως έγινε και με τη σημερινή πλατεία; Εγώ νομίζω ότι όλοι πρέπει να πέσουμε πάνω στο σημερινό προσχέδιο, να βοηθήσουμε κυρίως τον κ. καθηγητή και ίσως με εξτρά χρηματοδότηση, μέσω του Δήμου, να γίνει ένα έργο μεγάλο που να μείνει και με τα καλύτερα υλικά αλλά και με κάποιες βελτιώσεις που ακούστηκαν από διάφορους ειδικούς μελετητές, ενδεχομένως ένα πάντρεμα ιδεών για το καλύτερο αυτού του μεγάλου έργου, το οποίο οφείλουμε να το αφήσουμε στις επόμενες γενιές για να το χαίρονται.

Πρέπει ο σχεδιασμός αυτής της πλατείας, άσχετα αν δεν αφορά τις γύρω περιοχές, πρέπει να γίνει έτσι ώστε να κουμπώσει προοπτικά με τις γύρω περιοχές που αφορούν ένα μνημείο όπως είναι το Βήμα Αποστόλου Παύλου, θρησκευτικού τουρισμού, το τζαμί που ενδεχομένως μετά από 50-100 χρόνια να είναι και τόπος προσκυνηματος μουσουλμάνων και τη Χάβρα, δηλαδή αυτός ο μοντέρνος ρυθμός θα μας πείτε αν μπορεί να συνδεθεί με το μονοπάτι της Βασίλισσας Βεργίνας, τη Χάβρα και όλη αυτή την περιοχή, ώστε να μην είναι κάτι το ασύμμετρο.

Όσον αφορά το Ηρώον το οποίο μέχρι σήμερα, εγώ προσωπικά το έχω συνδέσει σαν ένα σεμνό μνημείο, στο οποίο όλοι καταθέτουμε τη μέγιστη τιμή σ' αυτούς που αγωνίστηκαν για την ελευθερία μας. Ένα τέτοιο μνημείο δεν ξέρω κατά πόσον θα ήταν το στεφάνι μέσα σε ένα γυάλινο περίβλημα, άσχετα αν από καλλιτεχνικής πλευράς δεν αμφισβητεί κανένας την αξία του κ. Βαρώτσου. Ο προβληματισμός μου είναι, μήπως τώρα που είναι αρχή ακόμη, πρέπει να μεταφέρουμε την αγωνία των κατοίκων, για ένα πιο συμβατό με την ιστορία μας μνημείο. Εγώ δεν ξέρω κατά πόσο έχει προχωρήσει η ανάθεση, αλλά θα έλεγα ότι και ο κ. Βαρλάμης είναι ένας παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνης και μάλιστα είναι Βεροιώτης και δεν ξέρω κατά πόσον θα μπορούσε να είχε κι αυτός μία άποψη και ενδεχομένως μία πρόταση χωρίς αμοιβή. Μιλάμε και αγωνιζόμαστε για το καλύτερο και πρέπει να συνθέτουμε απόψεις με κρίση και βιώματα μέσα σ' αυτή την πόλη.

Ουσιαστικά είμαι χαρούμενος που γίνεται η πλατεία, δεν είμαι όμως πεπεισμένος ότι γίνεται μ' έναν τέτοιο τρόπο που θα μπορέσει να αντέξει στο χρόνο και να δέσει με την όλη γύρω περιοχή, που είναι για τη Βέροια ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και προοπτικής, τουριστικής και όχι μόνο.

Τους προβληματισμούς μου τους έβαλα όχι για να δημιουργήσω κάποια ερωτηματικά αλλά για να βοηθήσω πραγματικά στο να γίνει κάτι καλύτερο. Είναι γεγονός ότι όποιος καλλιτέχνης, καθηγητής, όποιος ασχολείται με τον σχεδιασμό τέτοιου είδους και μεγέθους έργων, κάνει μία πρόταση και πάντα θεωρώ ότι θα υπάρχουν και κάποιες άλλες προτάσεις και βελτιωτικές σκέψεις που στόχο έχουν την βελτίωση της υφιστάμενης πρότασης και πιστεύω ότι με τον προβληματισμό μου μπορούσα να συμβάλω στη βελτίωση αυτού του σχεδίου.

Γιώργος Μιχαηλίδης: Όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση στην πλατεία είναι μία προβληματική πλατεία, δύο τμήματα διχοτομημένα, δύο χώροι δηλ. που στη χρησιμότητά τους δεν μπορώ να πω ότι είναι ικανοποιητικοί, διακρίνεται μία εγκατάλειψη σ' έναν βαθμό αρκετά σημαντικό, διότι στην ουσία δεν θα μπορέσει κάποιος, όπως τον παλιό καιρό ή ενδεχομένως στο μέλλον, να κάνει χρήση πλατείας, να μαζετούν κάποιοι άνθρωποι μεγάλης ηλικίας να έχει δηλ. κάποια χρησιμότητα. Επίσης είναι ένας κόμβος ο οποίος επάνω του μαζεύονται αρκετοί οδοί της πόλης με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα κυκλοφοριακό πρόβλημα. Ερχόμαστε στη μορφή που προτείνει ο κ. καθηγητής και στα γενικά χαρακτηριστικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι πρόκειται για μία αναβαθμισμένη πλατεία, αν τολμήσουμε να τη συγκρίνουμε με την υφιστάμενη κατάσταση. Από τα λίγα τεχνικά που γνωρίζω, θα μπορούσα να πω ότι η κατασκευή που βλέπουμε, είναι μία λιτή πλατεία που θα μπορούσε να είναι και πλούσια. Έχει δηλ. και τα δύο στοιχεία. Λιτή διότι δεν έχει την πολυπλοκότητα στην κατασκευή και πλούσια δεν είναι ένα στεγνό μπετόν γιατί υπάρχει και το υγρό στοιχείο και το πράσινο.

Όσον αφορά τη χρηστική ικανότητα της πλατείας, ενώ ενοποιούνται όπως φαίνεται οι υφιστάμενοι χώροι, κι αν πούμε ότι υπάρχουν και τα όποια κυκλοφοριακά προβλήματα, με την επιλεγείσα διαμόρφωση εκτιμώ ότι δεν γίνεται απόλυτα μία ορθολογική εκμετάλλευση του χώρου, σκεπτόμενος για παράδειγμα ανθρώπους με κινητικά προβλήματα.

Επίσης, αν κατάλαβα καλά, υπάρχει μία κλιμάκωση στο ανατολικό τμήμα κατά 1,90 μ., το οποίο στερεί τη δυνατότητα διαμπερούς θέας, για παράδειγμα ένας οδηγός που κινείται από τη Μητροπόλεως και ένας οδηγός καθήμενος στο όχημά του το ύψος των ματιών του είναι στα 90 εκατοστά περίπου, δεν θα μπορεί να διακρίνει απέναντι αν τυχόν υπήρχε ένα μπουτιλιάρισμα, δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει μία έξοδο διαφυγής από τη Μιαούλη ή στρίβοντας κάπου αλλού.

Όσον αφορά τη συγκοινωνία υπάρχει μία πιο πολύπλοκη κατάσταση. Τολμώ να πω ότι οι κινήσεις γίνονται υπερβολικά σύνθετες και ο χώρος κίνησης των οχημάτων είναι εξαιρετικά μικρός. Προσπάθησα να δω πόσα σημεία συγκρουσιακά μπορούν να προκύψουν και βρήκα 17 και δεν ξέρω πώς μπορεί να λυθεί αυτό το ζήτημα. Αν τολμούσαμε να βάλουμε φωτεινούς σηματοδότες, λόγω του μικρού χώρου κίνησης, θα δημιουργούνταν ακόμη πιο σοβαρά προβλήματα. Ένα άλλο πρόβλημα εκτιμώ ότι είναι η ανεπάρκεια χώρου για τα αριστερόστροφα οχήματα, δηλ. κάποιος θα κατεβαίνει από την 16^η Οκτωβρίου κινούμενος προς την οδό Μιαούλη, στην πρώτη νησίδα αναμονής που θα έβρισκε μπροστά του θα ήταν πολύ δύσκολο να γυρίσει.

Κάτι άλλο που δεν κατάλαβα είναι ότι στην προτεινόμενη μορφή της πλατείας όσον αφορά την οδό Κεντρικής μέχρι τη Λέσχη Αξιωματικών είναι διπλής κατεύθυνσης, ενώ σε ένα άλλο σχέδιο με τη διάταξη των εμφυτεύσεων, βλέπω την οδό Κεντρικής με μονή κατεύθυνση. Αν λοιπόν είναι διπλής κατεύθυνσης, επειδή υπάρχει πιάτσα ταξί αριστερά θα υπάρχει πρόβλημα. Συμπέρασμα λοιπόν ότι θα έπρεπε να υπήρχε μία συνολικότερη κυκλοφοριακή μελέτη σε συνάρτηση με την πλατεία ώστε να μιλάμε με πραγματικά δεδομένα, γιατί στην ουσία όλοι τώρα εικάζουμε. Όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα, η οδός Μητροπόλεως είναι διπλής κυκλοφοριακής κατεύθυνσης και με δεδομένη αυτή τη διάσταση προκύπτουν άλλες διάφορες κυκλοφοριακές ροές οι οποίες επηρεάζουν τη συνολική κίνηση. Αν τυχόν δηλ. η Μητροπόλεως δεν ήταν έτσι ή αν ήταν πεζοδρομημένη θα υπήρχαν άλλων ειδών ροές. Η πλατεία όπως αποδίδεται σήμερα, καθορίζει τη μελλοντική κυκλοφοριακή ροή της πόλης ενώ στην ουσία θα έπρεπε να είναι αποτέλεσμα μιας ευρύτερης κυκλοφοριακής μελέτης.

Ένα αρνητικό στοιχείο που διέκρινα είναι η αδυναμία όχι μόνο της στάθμευσης αλλά και της στάσης σε κάποια οχήματα, το οποίο κι αυτό θα δημιουργούσε κυκλοφοριακό πρόβλημα, όμως αν σκεφτούμε και τα καταστήματα που υπάρχουν στο χώρο πέριξ της πλατείας θα είχαν έντονο πρόβλημα όχι απλώς για να σταματήσει κάποιος να αγοράσει κάτι απ' αυτό το κατάστημα, αλλά θα είχαν αδυναμία στην τροφοδοσία τους.

Γεωργιάδης: Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Καλογήρου για την ενημέρωση αλλά και για τον άριστο – τέλειο χειρισμό της όλης υπόθεσης. Είναι άραγε τόσο πολύ δύσκολο να συμφωνήσουν οι τεχνικοί μεταξύ τους; Εμείς, που δεν είμαστε τεχνικοί, ζητάμε μία πλατεία λειτουργική, με μία προοπτική, αν είναι δυνατόν 20, 30, 40 ή 50 ετών και σε καμμία περίπτωση βέβαια να μη γίνουμε Ομόνοια. Εμείς οι Βεροιώτες ζητάμε μία πλατεία που να νιώθουμε στο φυσικό μας περιβάλλον, μία πλατεία που να μην ταλαιπωρούνται τα αυτοκίνητα γιατί αν ταλαιπωρούνται αυτά, είναι σίγουρο πως θα ταλαιπωρούνται και οι άνθρωποι.

Τσαμήτρου: Νομίζω ότι δεν έχουμε να πούμε πολλά σε μία οριστική μελέτη που δεν τροποποιείται σχεδόν καθόλου από την προμελέτη την οποία έχουμε εγκρίνει. Στην οριστική μελέτη παραμένει γενική αρχή της ενοποίησης της κεντρικής πλατείας στην οποία και συμφωνώ κι έχω την εντύπωση ότι θα λύσει προβλήματα λειτουργίας και αισθητικής.

Πιστεύω δεν θα δημιουργήσει προβλήματα κυκλοφορίας περισσότερα απ' όσα έχει σήμερα η περιοχή αυτή, αλλά κι αν έχει, όπως είπε κι ο κ. Καρατζάς, τα στοιχεία αλλάζουν, οπότε θα αντιμετωπίζεται το κυκλοφοριακό στην πορεία. Παραμένουν οι χώροι πρασίνου και οι οποίοι θα δώσουν έναν πνεύμονα πρασίνου στην περιοχή που τόσο λείπει απ' αυτήν.

Δεν αλλάζουν τα στέγαστρα και τα στοιχεία του νερού που την δένει με το παρελθόν. Το μόνο καινούργιο στοιχείο στην οριστική μελέτη είναι ο πύργος του ωρολογίου και η μορφή του μνημείου τα οποία φιλοτέχνησε ο κ. Βαρώτσος και τα υλικά που θα κατασκευαστούν αυτά τα δύο στοιχεία.

Μόνη επιφύλαξη μου, όπως αναφέρεται και στην εισήγηση της επιτροπής τεχνικών θεμάτων, η μορφή της προβολής της ώρας στην απόληξη του πύργου, δηλ. αν θα πρέπει η ώρα να προβάλλεται σαν ένας αριθμός ή με την ηλεκτρονική μορφή ενός ρολογιού. Οποσδήποτε όμως να φαίνεται απ' όλες τις μεριές, όποια κι αν είναι η μορφή.

Θα ψηφίσω υπέρ της οριστικής μελέτης της πλατείας Ωρολογίου.

Κ. Μιχαηλίδης: Θέλω να αναφερθώ σε δύο προβληματισμούς, σύμφωνα με την ερώτηση που είχα κάνει. Αφού άκουσα με προσοχή τον εισηγητή, είδα και τις φωτογραφίες, πιστεύω ότι η πλατεία θα είναι ένα στολίδι στην πόλη μας, ως προς την εμφάνιση. Θέλω να πιστεύω ότι θα είναι οργανική στις χρήσεις της αλλά το όνομά της το έχει πάρει από το ρολόι και πρέπει να δώσουμε μία έμφαση. Στην ερώτησή μου βέβαια αν είναι εμφανές απ' όλα τα σημεία του ορίζοντα γιατί το ρολόι θα είναι στη μέση περίπου της πλατείας, η απάντησή είναι ότι θα είναι αφαιρετική και υποτονική η ηλεκτρονική ορατότητα του ρολογιού και δεν μπορώ να συμφωνήσω ως προς την εμβέλεια που θα έχει το απλό ρολόι. Πιστεύω να δοθεί μία μεγαλύτερη έμφαση και μία μεγαλύτερη ορατικότητα από τους πολίτες μας. Το δεύτερο που θέλω να επισημάνω, σύμφωνα με τις εισηγήσεις των επιστημονικών φορέων, πρώτα πρέπει να γίνει η διαμόρφωση της πλατείας και μετά να γίνουν οι ρυθμίσεις ή το αντίθετο;

Ορφανίδης: Ηθελα να εξηγήσω ότι το έργο της πλατείας Ωρολογίου είναι ένα από τα σημαντικότερα έργα που γίνονται στη Βέροια τα τελευταία έργα και ίσως και για τα επόμενα χρόνια. Κανείς δεν αμφιβάλλει ότι ο κ. Καλογήρου προσπάθησε προς το καλύτερο. Σήμερα με την τοποθέτησή μας θα θέλαμε να τονίσουμε, προς δύο κατευθύνσεις, την εξέλιξη αυτού του έργου. Ένα είναι ο τρόπος ο οποίος ανατέθηκε και ένα είναι τα τεχνικά χαρακτηριστικά της πλατείας. Από τις πρώτες συνεδριάσεις είχαμε δυσανασχετήσει και είχαμε τοποθετηθεί και είπαμε ότι τόσο μεγάλα έργα μπορούν να γίνονται με απευθείας ανάθεσεις, με κάποιους ανθρώπους που τους επιλέγουν κάποιοι συγκεκριμένοι; Νομίζω ότι θα έπρεπε να είναι μία διαφορετική διαδικασία η ανάθεση αυτής της μελέτης.

Ο κ. Καλογήρου μας έδωσε μία πολύ σωστή εξήγηση με την έννοια ότι και στην πλατεία Συντάγματος είπατε ότι έγινε διαγωνισμός αλλά απέτυχε. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι οι επιλογές, πέραν της μίας, είναι η χειρότερη των περιπτώσεων. Και ο κ. Δήμαρχος τότε μας εξήγησε και το δεχτήκαμε ότι αυτή η ανάθεση της μελέτης έγινε από τον προηγούμενο Δήμαρχο.

Βλέπω όμως ότι κ. Δήμαρχε κάνατε ένα βήμα πίσω, ένα βήμα μπροστά με την έννοια ότι την ίδια διαδικασία ακολουθήσαμε και στην ανάθεση του μνημείου προς τον κ. Βαρώτσο ο οποίος, όπως αναφέρθηκε, μας έκανε και δωρεά. Επιμένω στις διαδικασίες, νομίζω ότι το έργο τουλάχιστον του μνημείου δεν ήταν κάτι το οποίο κάποιοι μας πίεζαν ότι πρέπει να γίνει ή ότι χάνουμε κάποιες χρηματοδοτήσεις, θα μπορούσε να γίνει στην πορεία του χρόνου είτε της κατασκευής είτε μετά την αποπεράτωση της κατασκευής της πλατείας, που σημαίνει ότι θα μπορούσαμε να έχουμε μία πιο διαλογική συζήτηση και να μπορούμε να κάνουμε τις επιλογές μας πιο σωστά και πιο ορθά. Ολοι αναγνωρίζουμε ότι ο κ. Βαρώτσος είναι διεθνώς αναγνωρισμένος, δεν ξέρω όμως αν επισκέφθηκε την πόλη της Βέροιας για να εμπνευστεί αυτό το μνημείο που προτείνει. Είπα στον κ. Καλογήρου, ότι εμένα προσωπικά δεν μου αρέσει ή μάλλον περίμενα κάτι διαφορετικό. κ. Δήμαρχε επειδή το τονίσατε και το υποσχθήκατε και πιστεύω ότι έτσι θέλετε να γίνεται, θα ήθελα λίγο περισσότερο προσοχή, γιατί και για το υπόγειο γκαράζ, επειδή βαδίζουμε στα ίδια βήματα, πολύ φοβάμαι ότι κι εδώ αν και ο κ. Καλογήρου είναι του τόπου μας, θα χάσει το τοπικό δυναμικό της Βέροιας να δημιουργήσει κάτι από μόνο του όσον αφορά την υλοποίηση της κατασκευής. Οδεύουμε πάλι σε απευθείας ανάθεση ή τουλάχιστον να μη μπορεί να πάρουν μέρος οι οικονομικοί παράγοντες της πόλης μας.

Όσον αφορά το θεωρητικό τμήμα της πλατείας Ωρολογίου, όταν είδα την ενοποίηση και την ιδέα είπα ότι για μένα ήταν μία ευχάριστη έκπληξη. Εμείς δεν κάνουμε αρνητική κριτική αλλά με τις δυνάμεις και το μυαλό που έχουμε κάνουμε κριτική για να καταφέρουμε να κάνουμε ένα έργο που θα είναι προς το καλύτερο και όχι προς το χειρότερο. Θα παρακάμψω το κυκλοφοριακό που είναι ένα ζήτημα που απασχολεί όλους, υπάρχει ήδη το πρόβλημα και είναι ανυπέρβλητο και κάτι που σκέφτομαι είναι ότι αν υλοποιηθεί αυτή η πλατεία Ωρολογίου, οδηγούμαστε αυτόματα και στην πρόταση που είχαμε κάνει για τη Μητροπόλεως, δηλ. να πεζοδρομηθεί.

Είναι κάποιες παρατηρήσεις και προτάσεις, που θα ρισκοκινδυνεύσουμε να τις πούμε γιατί μπορεί μερικές να είναι άστοχες. Θεωρώ ότι ο χώρος των εκδηλώσεων μπροστά από το μνημείο περιορίζεται πάρα πολύ. Είναι σε μία οπτική γωνία, όπου εκεί που θα παρευρίσκονται οι επίσημοι και οι πολίτες δεν θα έχουν άμεση επαφή και με το Ηρώο και μ' αυτούς που θα διοργανώνουν τις επίσημες εκδηλώσεις.

Εχω μία παρατήρηση, ότι αυτή η πλατεία, καλώς ή κακώς, έχει περικυκλωθεί από δρόμους αυξημένης κυκλοφορίας, δηλ. έχουμε ένα μειονέκτημα όσον αφορά την πρόσβαση της πλατείας. Θα πρέπει να βρεθούν ανοιχτοί χώροι ώστε να μπορούν, έστω και προσωρινά, να παρκάρουμε και να είμαστε κοντά στην πλατεία. Είναι μία πλατεία που έχει τα ανισόπεδά της, έχει μεγάλες διαδρομές και πιστεύω ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν κάποιες προβλέψεις, έστω και κατασκευαστικές, για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Θα πρέπει να δούμε πολύ σοβαρά τη θεμελίωση του πυργίσκου κι απ' όσο ξέρω θέλουμε το 1/4 του ύψους να κατέβει προς τα κάτω για να μπορέσουμε να θεμελιώσουμε και να στηρίξουμε αυτό το κτίριο μέσα σ' ένα εμβαδόν πολύ μεγαλύτερο από το εμβαδόν που καταλαμβάνει αυτός ο πυργίσκος.

Μηλιόπουλος: Η ανάπλαση της πλατείας Ωρολογίου είναι όντως ένα μεγάλο θέμα που θα πρέπει να μας απασχολήσει και να τελειώσει και θα ήθελα κι εγώ να υπάρχει μία σύγκλιση απόψεων τουλάχιστον από τους επιστημονικούς φορείς στα βασικά πράγματα. Αντ' αυτού όμως άκουσα πολλές διαφορετικές απόψεις από τη μελέτη του κ. Καλογήρου. Εχω κι εγώ τους προβληματισμούς μου και θα συμφωνήσω με τους προλογίσαντες συναδέλφους για ορισμένα βασικά πράγματα όπως είναι η σύνδεση με τους αρχαιολογικούς χώρους του Απ. Παύλου και της Μπαρμπούτας και φυσικά το κυκλοφοριακό.

Το μόνο που θέλω να επισημάνω είναι ότι για την οδό Μητροπόλεως, κάποτε μας είπε ο κ. Καρατζάς ότι χρειάστηκαν χρονοώρες, ότι έγιναν πολλές μετρήσεις, ότι υπήρχε μελέτη και μετά τόσα χρόνια μας απασχολεί ακόμη το θέμα και θέλω να πω ότι με μία απόφαση που θα είναι πρόχειρη και όχι δεμένη και εμπεριστατωμένη από πολλές πλευρές, μη βρεθούμε, αν όχι εμείς, οι επόμενοι πάλι ύστερα από μερικά χρόνια να συζητάμε εδώ για την πλατεία Ωρολογίου.

Κουρουζίδης: Θα πρέπει να πούμε στους εαυτούς μας ότι είμαστε πολιτικό όργανο, δεν είμαστε τεχνικοί, ούτε ειδικοί αλλά είμαστε Έλληνες και έχουμε γνώμη για όλα τα θέματα. Όταν ορίσαμε τον κ. Καλογήρου να αναλάβει αυτό το έργο, τον εμπιστευτήκαμε, κάτι που σημαίνει ότι η πρότασή του, όποια κι αν είναι αυτή, θα είναι αυτή που θα πρέπει να αποδεχτούμε.

Δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές ή το μεγάλο πρόβλημα που θα μας έλεγε ότι πηγαίνει κάτι στραβά. Γιαυτό σε ότι αφορά την τεχνική εισήγηση του κ. καθηγητή συμφωνώ απόλυτα. Θα ήθελα να πω μόνο κάτι, που κι ο απλός πολίτης θα μπορούσε να διακρίνει, ότι στο ηρώο υπάρχει ένα σύμβολο, δηλ. το στεφάνι, που για μένα συμβολίζει άλλη εποχή που για μας είναι ειδωλολατρία, επεκτατισμός κι ο καθένας μπορεί να συμφωνεί ή να διαφωνεί, αλλά εγώ έτσι το αντιλαμβάνομαι σαν σύμβολο. Εμείς στο ηρώο πηγαίνουμε να καταθέσουμε στεφάνι γι' αυτούς που πολέμησαν το '12, το '21 ή το '40 και θέλω να πω ότι δεν διαφωνώ ως προς την τεχνική αλλά για το σύμβολο που θα μπει στο ηρώο.

Ένα άλλο θέμα είναι ότι όταν ήρθε η προμελέτη υπήρχαν κάποιες αντιρρήσεις να γίνει κυκλοφοριακή μελέτη η οποία να βοηθήσει και στον μελετητή για να μην έχουμε ράβε ξήλωνε. Αυτή η μελέτη δεν έχει δοθεί ακόμη ώστε να βοηθήσει στη σύνταξη της οριστικής μελέτης. Πιστεύω ότι δεν είναι ακόμη αργά να γίνει αυτή η μελέτη. Στα μεγάλα έργα της πόλης μας πρέπει να συναινούμε όλοι, κι όπως είμαστε περήφανοι για το Δημαρχείο έτσι θα είμαστε περήφανοι κι εμείς και οι επόμενες γενιές για την πλατεία Ωρολογίου. Ετσι πρέπει να λειτουργούμε, δεν είναι λόγιοι κομματικοί ή παραταξιακοί, πρέπει να συγκλίνουμε κι αυτό που θα πούμε όταν κάποια στιγμή θα φύγουμε, ότι εμείς συμμετείχαμε με την ψήφο μας στα διάφορα έργα για την πόλη μας.

Σακαλής: Το σημερινό θέμα που συζητάμε είναι κορυφαίο και σοβαρό γιατί δίνεται η δυνατότητα της ανάπλασης και διαμόρφωσης της πλατείας Ωρολογίου ύστερα από πάρα πολλά χρόνια. Η σημερινή μορφή της πλατείας, κάθε άλλο παρά πλατεία θυμίζει. Είναι πράγματι ένα μεγάλο έργο για τη Βέροια. Κατά τη συζήτηση

της 5.5.2003 πάρθηκε η απόφαση και εγκρίθηκε η προμελέτη, δόθηκε δε η ευκαιρία και πρόβαλαν τις ενστάσεις και προτάσεις και ενδιαφερόμενοι φορείς αλλά και οι συνάδελφοι δημοτικοί σύμβουλοι. Θα ήθελα να συγχαρώ τον κ. Καλογήρου γι' αυτή την προτεινόμενη μελέτη, αλλά και για την αξιόλογη παρουσίασή της.

Η γενική αρχή της λύσης που προτείνεται, είναι η ενοποίηση της κεντρικής πλατείας Ωρολογίου, η οποία σήμερα είναι διχοτομημένη. Βέβαια το κυκλοφοριακό πρόβλημα στη Βέροια είναι δεδομένο όμως όλοι γνωρίζουμε ότι δεν μπορεί να γίνει μία μελέτη η οποία μπορεί να δώσει μακροχρόνια λύση γιατί τα δεδομένα αλλάζουν. Η άποψή μου είναι ότι μία τέτοια μελέτη μπορεί να δώσει ζωή το πολύ 5-6 χρόνια. Είναι εξάλλου γνωστό ότι το κυκλοφοριακό φορτίο το φέρνουν οι δρόμοι Μητροπόλεως, Βενιζέλου, Κεντρικής και Εληάς και όλοι αυτοί που συναντιούνται στην πλατεία Ωρολογίου. Η προτεινόμενη λύση, με δεδομένο πάντα την αμφιδρόμηση της οδού Μητροπόλεως, πιστεύω ότι θα συμβάλει ως ένα σημείο στην αποσυμφόρηση της σημερινής κυκλοφοριακής φόρτισης, όπως επίσης η προτεινόμενη διευθέτηση στη διαμόρφωση δίνει λύσει και μπορεί να προσαρμοστεί σε οποιαδήποτε μεταβολή των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων.

Η νέα μορφή της πλατείας Ωρολογίου, πέρα από την αισθητική, εξυπηρετεί και πολλαπλές χρήσεις για εκδηλώσεις, ενώ ένα τμήμα μπροστά στα Δικαστήρια παραμένει ως ελεύθερη πλατεία. Βέβαια, εκτός της ενοποίησης της πλατείας, η προτεινόμενη ανάπλαση περιλαμβάνει και δύο σημαντικά στοιχεία που δίνουν άλλη διάσταση στην αισθητική αλλά είναι και συνδεδεμένα με την ιστορία της Βέροιας κι αυτά είναι η δημιουργία μιας δεξαμενής νερού και ο νέος πύργος του ρολογιού. Πιστεύω ότι εκτός από τη σύνθεση της πλατείας, συνθέτει το παρελθόν (νερό, ρολόι κ.λ.π.), το παρόν (με τη σημερινή μορφή και την υφιστάμενη κατάσταση των Δικαστηρίων, βυζαντινά μνημεία κ.λ.π.) αλλά και το μέλλον με την καινούργια ανάπλαση και το νέο μνημείο.

Τέλος πιστεύω ότι η σημερινή οριστική μελέτη μαζί με την αισθητική, όχι μόνο αναβαθμίζει την πλατεία αλλά και ολόκληρη την περιοχή. Από την αισθητική άποψη συμφωνούμε όλοι και θα είναι ένα σημείο αναφοράς για τη Βέροια. Η πλατεία χρειάζεται μία αναβάθμιση κι αυτή είναι η προτεινόμενη.

Καλαϊτζίδης: Προσωπικά νιώθω ικανοποιημένος με την πρόταση του κ. Καλογήρου, και θα τονίσω δύο σημεία. Το ένα είναι το θέμα του ηρώου και συγκεκριμένα το στεφάνι, το οποίο βλέπω λίγο αφηρημένο. Δεν ξέρω πως το σκέφθηκε ο κ. Βαρώτσος και το έχει τοποθετήσει έτσι αλλά πιστεύω μία πιο συγκεκριμένη παράσταση, κάτι πιο προσιτό στις αντιλήψεις μας θα ήταν λίγο καλύτερο. Επίσης για το θέμα της θέσης του ηρώου, είναι ένας χώρος λίγο στενόχωρος και αν θα μπορούσε να τοποθετηθεί σε ένα άλλο σημείο της πλατείας θα μπορούσε να δώσει ίσως καλύτερα αποτελέσματα. Προσωπικά έτσι όπως παρουσιάζεται η μελέτη, μ' έχει πείσει ότι μπορεί να βοηθήσει στην αξιοποίηση του χώρου αυτού.

Δάσκαλος: Πιστεύω ότι ο κ. Καλογήρου έδωσε τον καλύτερό του εαυτό για να εκπονηθεί αυτή η μελέτη. Είναι όμως σοβαρή παράλειψη του εισηγητή το ότι αυτή η οριστική μελέτη δεν συνοδεύεται από έναν προϋπολογισμό, μία προμέτρηση υλικών, άσχετα αν αυτό είναι υποχρέωση του κ. Καλογήρου ή θα τον εκπονήσει η ΑΝΗΜΑ. Θα έπρεπε να συνοδεύεται για να ξέρουμε το πραγματικό τελικό κόστος αυτής της πλατείας. Εκτίμησή μου είναι ότι η μελέτη θα έπρεπε να γίνει σε συνδυασμό με μία κυκλοφοριακή μελέτη έτσι ώστε να έχουμε τους κυκλοφοριακούς φόρτους τουλάχιστον στους κόμβους της πλατείας για να αντιμετωπίσουμε οποιαδήποτε προβλήματα δημιουργηθούν. Δεν άκουσα αν πέριξ της πλατείας θα τοποθετηθούν στις διαβάσεις φωτεινοί σηματοδότες για να διευκολύνεται η διέλευση των πεζών. Με την ανάπλαση της πλατείας δεν θα διαμορφωθεί τίποτα το διαφορετικό στις χρήσεις της πλατείας.

Φρονώ ότι δεν θα δημιουργηθούν νέες δραστηριότητες γύρω από την πλατεία, δεν θα αλλάξουν οι συνήθειες όσων συχνάζουν ή δραστηριοποιούνται πέριξ της πλατείας ή ότι με την επιχειρούμενη ανάπλασή της δεν θα συντελεσθεί ο επιθυμητός παλιός πόλος έλξης, όπου η πλατεία Ωρολογίου ήταν η ζωή της πόλης των

Βεροιωτών και των επισκεπτών, έτσι ώστε ο συμπολίτης μας μετά την ανάπλαση να προτιμά την πλατεία Ωρολογίου και όχι την Ελιά.

Η εκτίμησή μου είναι ότι η πλατεία Ωρολογίου, έτσι όπως θα διαμορφωθεί, θα είναι η πλατεία – πάρκο Ωρολογίου, ούτε θα βελτιώσει ούτε θα χειροτερέψει τίποτα. Θα είναι μία λύση που θα βελτιώσει μόνο την αισθητική του χώρου και τίποτα περισσότερο.

Γουναράς: Όπως είπε ο κ. Κουρουζίδης δεν είμαστε ειδικοί, είμαστε δημοτικό συμβούλιο και πρέπει να αποφασίσουμε αν μας αρέσει και αποδεχόμαστε αυτού του είδους την πλατεία που σχεδίασε ο κ. Καλογήρου και πάντα μ' έναν φόβο μέσα μας αν πούμε ότι μας αρέσει μήπως τελικά δεν γίνει καλή ή αν πούμε ότι δεν μας αρέσει τελικά γίνει καλή. Είδαμε με κάποια ανησυχία ότι οι φορείς ή οι εκπρόσωποί τους δεν είναι πάρα πολύ ενθουσιασμένοι με τα σχέδια της πλατείας. Αυτές οι απόψεις όπως εκφράστηκαν από τους εκπροσώπους των φορέων, των αρμοδίων επιστημονικών συλλόγων απηχούν τις απόψεις των Δ.Σ. των συλλόγων αυτών ή απηχούν προσωπικές απόψεις;

Εμένα πάντως μου αρέσει έτσι όπως έγινε το σχέδιο της πλατείας και όλοι συμφωνούμε ότι η πλατεία Ωρολογίου πρέπει να αναβαθμιστεί, να ξεκινήσουν τα έργα, γιατί αυτό το χρωστάμε και στους κατοίκους της πάνω περιοχής η οποία είναι υποβαθμισμένη. Είναι υποχρέωση του Δημ. Συμβουλίου να ξεκινήσει για να αναβαθμιστεί η πάνω περιοχή. Σχετικά με το κυκλοφοριακό, είναι ένα ξεχωριστό πράγμα. Κυκλοφοριακές μελέτες θα γίνουν και θα ξαναγίνουν, η ζωή θα δείξει πώς θα διαμορφωθεί η κατάσταση και πάντα θα γίνονται προσπάθειες βελτίωσης. Πάντως δεν λύνεται το κυκλοφοριακό σε μία πυκνοδομημένη περιοχή, όπου πάντα θα υπάρχει πρόβλημα και πάντα θα επιχειρείται το καλύτερο.

Σχετικά με το ηρώο, εγώ πιστεύω ότι καλώς έγινε έτσι όπως έγινε και πέτυχε ο κ. Δήμαρχος γιατί το ανέθεσε σε έναν καλλιτέχνη διεθνούς εμβέλειας και άσχετα αν αρέσει ή δεν αρέσει, μόνο που το έκανε ένας μεγάλος καλλιτέχνης θα αποτελέσει πόλο έλξης και επισκεπτών.

Παπαστεργίου: Θα ξεκινήσω με μία κοινή διαπίστωση, ότι υπάρχει απόλυτη ανάγκη σήμερα για ανάπλαση της πλατείας Ωρολογίου. Η υπάρχουσα κατάσταση, εκτιμώ ότι δεν αντέχει άλλο στο χρόνο, και επιβάλλεται σύντομα να αλλάξει. Κάτω λοιπόν απ' αυτό το σκεπτικό, θεωρώ ότι είναι θετική η σημερινή διαδικασία. Για την συγκεκριμένη πρόταση δεν θα κρίνω αν είναι πολύ ή λίγο καλή, θα τονίσω όμως ότι είναι μία πρόταση μοναχική, χωρίς συναίνεση. Κι εδώ τίθεται το εύλογο ερώτημα στον κ. Δήμαρχο γιατί δεν εκμεταλλεύθηκε, με την καλή έννοια του όρου, την εκπεφρασμένη θέληση των επιστημονικών φορέων για προσφορά έτσι ώστε να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν θα ήταν καλύτερα πριν έρθει η μελέτη στο Δημ. Συμβούλιο, να προηγηθεί μία συζήτηση και να επέλθουν κάποιες βελτιώσεις από τις απόψεις και τις προτάσεις των φορέων; Νομίζω ότι αυτό θα ήταν πραγματικά το καλύτερο και θα είχαμε μία συναίνεση και ίσως μία καλύτερη πρόταση.

Το συγκεκριμένο έργο είναι κατά την άποψή μου πολύ μεγάλο και πρέπει να απαντά σε κάποια αρνητικά της ήδη υπάρχουσας κατάστασης και όλοι γνωρίζουμε ότι το σημαντικό αρνητικό της υπάρχουσας κατάστασης είναι το κυκλοφοριακό πρόβλημα στον συγκεκριμένο κόμβο. Σίγουρα γνωρίζουμε ότι η περιοχή πρέπει να αναβαθμιστεί και ότι οι χρήσεις της σημερινής πλατείας πρέπει να αυξηθούν. Σ' αυτά τα προβλήματα δεν απαντά θετικά η συγκεκριμένη μελέτη.

Δήμαρχος: Σεβόμενος τους μελετητές, τους εκπροσώπους των επιστημονικών, τεχνικών φορέων της πόλης μας αλλά και τον εαυτό μου θα αποφύγω να τοποθετηθώ επί της ουσίας της μελέτης γιατί δεν είμαι ο ειδικός και είμαι απ' αυτούς που πιστεύουν ότι δεν πρέπει να μιλούμε επί παντός επιστητού. Μου φαίνεται ότι σε μάγο έπρεπε να αναθέσουμε τη μελέτη και όχι στον κ. Καλογήρου, για να μας παρουσιάσει μία μελέτη που να καλύπτει όλων την αισθητική, των αιρετών αλλά και των τεχνικών, των συναδέλφων Δημ. Συμβούλων αλλά και των επιστημονικών φορέων. Η απόφαση της έγκρισης μελέτης της μεγαλύτερης πλατείας της πόλης είναι ιστορική. Το 2001 η προηγούμενη Δημ. Αρχή με προγραμματική σύμβαση που συνήψε με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και με την ΑΝΗΜΑ, ανέθεσε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο

ανάπλασης για την ανάπτυξη του ιστορικού κέντρου της πόλης. Αυτό το ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης εγκρίθηκε από την Περιφέρεια, την άνοιξη του 2003. Παράλληλα το 2001, η προηγούμενη Δημ. Αρχή, είχε αναθέσει στο Πανεπιστήμιο τη σύνταξη κυκλοφοριακής μελέτης για την πόλη της Βέροιας. Αυτή η κυκλοφοριακή μελέτη παρουσιάστηκε στο Χώρο Τεχνών, στους συμπολίτες μας, στο Δημ. Συμβούλιο και στους εκπροσώπους φορέων Τεχνικών και μη, η οποία παρουσίαζε τρία σενάρια και τα οποία ο προηγούμενος Δήμαρχος δεν τα έφερε ποτέ στο Δημ. Συμβούλιο για να επιλέξουμε το ένα, ή να απορρίψουμε και τα τρία και να ξαναπροκηρύξουμε τη μελέτη. Και μάλιστα είπε τότε ότι θα έκανε και δημοψήφισμα, προκειμένου οι συμπολίτες να επιλέξουν ποιο από τα τρία σενάρια θέλουν.

Τον Δεκέμβριο του 2002 σε εφαρμογή της προγραμματικής σύμβασης που είχε συνάψει με την ΑΝΗΜΑ η προηγούμενη Δημ. Αρχή, ανέθεσε στον κ. Καλογήρου τη σύνταξη της μελέτης ανάπλασης της πλατείας Ωρολογίου. Πίστευα και πιστεύω ότι ο Δήμος πρέπει να αξιοποιεί όλο το νομικό πλαίσιο προκειμένου να εκτελεί έργα και υπηρεσίες προς όφελος των Δημοτών. Ετσι με νόμιμη διαδικασία, ανατέθηκε η μελέτη αυτή στον καθηγητή κ. Καλογήρου. Θα ήταν ίσως πολύ πιο σωστό να ακολουθήσει και η προηγούμενη Δημ. Αρχή αλλά και η παρούσα τη διαδικασία του νόμου 716, τότε όμως θα έχανε τις προθεσμίες του Γ΄ Κοιν. Πλαισίου Στήριξης και των προγραμμάτων της Περιφέρειας, οι οποίες δεν είναι ανεξάντλητες, έχουν χρονικά περιθώρια, άρα ορθά, κατά τη γνώμη μου, ακολουθήσε αυτή τη διαδικασία για την εκπόνηση του ολοκληρωμένου σχεδίου και τη σύνταξη της μελέτης από τον κ. Καλογήρου. Και ορθά κι εμείς σήμερα συζητούμε για την ανάθεση της μελέτης του ηρώου στον κ. Βαρώτσο εφόσον απόψε εγκριθεί η ιδέα του αυτή, με την ίδια διαδικασία θα αναθέσουμε και την καλλιτεχνική μελέτη της ιδέας του κ. Βαρώτσου για το ηρώο στον κ. Καλογήρου.

Έγινε πολύ συζήτηση αν ακολουθήθηκαν διαδικασίες, αν πήραμε τη γνώμη των φορέων, αν ανταλλάξαμε απόψεις. Τις απόψεις τους οι φορείς τις είπαν στην προηγούμενη συνεδρίαση. Στις επιτροπές του Δημ. Συμβουλίου, ειδικά αυτή την δημοτική περίοδο συζητούμε αν ζητήθηκαν οι γνώμες των φορέων. Γιατί οι φορείς δεν έχουν εκπροσώπους μέσα στο Δημ. Συμβούλιο που συζητούνται τα θέματα; Ο εκπρόσωπος που μετέχει στην επιτροπή, που είδε τη μελέτη αναλυτικά, δεν είχε την άποψη του φορέα του για το θέμα αυτό; Δεν υπάρχουν οι εκπρόσωποι των τεχνικών στις επιτροπές, γιατί πρέπει να συγκαλούμε και την ολομέλεια; Και να πάμε σε μια πιο πλατιά δημοκρατία, να συζητούμε ατέρμονα και να μην τελειώνουμε ποτέ τα έργα του Δήμου και τις μελέτες.

Δεν είναι ένα δις το κόστος κ. Ουλσουζίδη, είναι 1.000.000 ευρώ. Για την αμφιδρόμηση είπα ότι δεν ανατέθηκε καινούργια κυκλοφοριακή μελέτη. Για μας είναι προγραμματική εξαγγελία ότι η Μητροπόλεως θα γίνει αμφίδρομη κι εάν η προηγούμενη Δημ. Αρχή, με τις ενέργειες που έκανε, δεν μας είχε μπλοκάρει, η Μητροπόλεως θα ήταν αμφίδρομη. Και γνωρίζετε πολύ καλά γιατί μας μπλόκαρε, γιατί έστειλε το γνωστό έγγραφο στην ΙΖ΄ Εφορεία και στη συνέχεια στον υπουργό κι ο υπουργός στο ΚΑΣ και χαρακτήρισαν έναν δρόμο που είχαν φτιάξει το '96 ρωμαϊκό και διατηρητέο το Νοέμβριο του 2002, μετά τις δημοτικές εκλογές. Εμείς υποβάλαμε την μελέτη που ενέκρινε το Δημ. Συμβούλιο, μέσω της ΙΖ΄ Εφορείας στο Υπουργείο και αναμένουμε την απόφαση κι αν δεν μας δώσουν απάντηση, αν εγκρίνουν ή όχι την τροποποίηση, δεν μπορούμε να αναθέσουμε την μελέτη.

Η ενοποίηση ήταν δεδομένη, εκτός αν θέλουμε χωριστή πλατεία, δεν θα έβαζε εκεί τον πύργο, δεν θα έβαζε εκεί το ηρώο σε συνεργασία με τον κ. Βαρώτσο, δεν θα έκανε την ξύλινη ή την γυάλινη κατασκευή, τα νερά που έβαλε; Τι θα άλλαζε αν είχαμε την κυκλοφοριακή μελέτη;

Δεν θάψαμε λοιπόν κ. Ουσουλτζόγλου καμία κυκλοφοριακή μελέτη, την έθαψε η προηγούμενη Δημ. Αρχή και δεν επέλεξε κανένα από τα τρία σενάρια, γιατί εκείνη θα μπορούσε να διαλέξει, γιατί πίστευε στη μονοδρόμηση της οδού Μητροπόλεως. Δεν μπορώ να αντιληφθώ γιατί πρέπει η Βέροια να έχει έναν χαρακτηριστικό «βυζαντινή πόλη» όταν έχει μία ιστορία δύομισι χιλιάδων και πλέον χρόνων, γιατί πρέπει το ηρώο της πόλης μας να ανατρέχει στους πολέμους του '12, του '21 και του '40, δεν έγιναν πόλεμοι πριν από αυτά τα χρόνια; Ο καθηγητής κ.

Βαρώτσος και σας διαβάζω μόνο μία παράγραφο και παρακαλώ να δώσετε τη δέουσα προσοχή, λέει: «Η λιτή φόρμα που προτείνεται αναδεικνύει και τοποθετεί, κατά τη γνώμη μου, το κεντρικό σημείο του έργου – μνημείου το οποίο είναι το χρυσό στεφάνι σύμβολο της θυσίας και επιβράβευσης κάποιων ανθρώπων – ηρώων για το γενικό καλό – σε εξέχουσα θέση, όπως αυτοί πρέπει να κατέχουν εξέχουσα θέση στη μνήμη και στη συνείδησή μας».

Τη βαφτίσαμε βυζαντινή και ακόμα δεν βγάλαμε τις ταμπέλες, αν κι έδωσα εντολή να βγουν οι πινακίδες «Βέροια βυζαντινή πόλη», γιατί η Βέροια είπα ότι έχει αυτή την ιστορία, δεν το λέω εγώ αλλά οι ιστορικοί, και δεν μπορούμε να την περιχαράκωνουμε και να λέμε ότι από τότε έχει ιστορία, ούτε εγωιστικά λειτουργούμε, θέλουμε να συνθέσουμε τις απόψεις, αλλά όπως είδατε, εάν ο κ. Καλογήρου έπαιρνε τις απόψεις όλων των εκπροσώπων, αυτή η μελέτη έπρεπε να είχε φύγει, γιατί κανένας δεν συμφώνησε με τη μελέτη. Ολοι και κάτι πρόσθεσαν. Αρα δεν θα ήταν μελέτη Καλογήρου, αλλά μελέτη συνεργαζόμενων μελετητικών γραφείων ή εκπροσώπων φορέων κι ενός μελετητή.

Ο προϋπολογισμός του έργου είπα ότι είναι ένα 1.000.000 ευρώ κι αν θέλουμε να γίνουν γρήγορα η οριστική μελέτη και η μελέτη εφαρμογής που θα κάνει τώρα ο κ. Καλογήρου με βάση αυτή τη μελέτη που θα εγκρίνουμε, είναι γιατί πρέπει να είμαστε στα όρια που θέτει το επιχειρησιακό πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κι αν χρειαστούν παραπάνω χρήματα να εκμεταλλευτούμε χρηματοδότηση, γιατί όλο και θα υπάρχουν αδιάθετα υπόλοιπα.

Δεν ξέρω κανένα τεχνικό έργο που να υπάρχει συναίνεση, ειδικότερα από τους τεχνικούς, γιατί ο καθένας έχει την άποψή του την οποία υποστηρίζει και παρουσιάζει. Χαίρομαι που απόψε ο κ. Καρατζάς είπε, απαντώντας σ' αυτό που άκουσε χθες από εμένα για την μελέτη που θα αναθέσουμε εφόσον εγκριθεί η αμφιδρόμηση της Μητροπόλεως, ότι οι κυκλοφοριακές μελέτες δεν έχουν αντοχή. Την κατεύθυνση ενός δρόμου αλλάζεις και αλλάζει το κυκλοφοριακό ευρύτερης περιοχής. Την μελέτη του κ. Καρατζά που έγινε το 1995 κι έλεγε άλλα πράγματα, δεν την εφάρμοσε κανένας.

Εμείς δεν διεκδικούμε το αλάθητο ούτε κατευθυνόμενη κυκλοφοριακή μελέτη θα κάνουμε. Θα έχουμε την Μητροπόλεως διπλής κατεύθυνσης, όταν θα γίνει κυκλοφοριακή μελέτη κι εάν οι επιστήμονες μας δείξουν άλλα πράγματα το Δημ. Συμβούλιο θα εγκρίνει ή όχι. Δεν θα κοροϊδέσουμε τους συμπολίτες μας, με το να θέλουμε άλλα να κάνουμε στην πόλη και άλλες μελέτες να αναθέτουμε και προπαντός θα σεβαστούμε τα χρήματά τους. Θα κάνουμε πρώτα την Μητροπόλεως διπλής κατεύθυνσης και μετά θα αναθέσουμε την κυκλοφοριακή μελέτη και μακάρι να έχει τελειώσει και η πλατεία Ωρολογίου για να είναι πιο ολοκληρωμένη η κυκλοφοριακή μελέτη για την επόμενη δεκαετία που θα γίνει. Αλλά είναι λίγο δύσκολο να τελειώσει ως τότε και πιστεύω η Μητροπόλεως θα τελειώσει πιο γρήγορα.

Νομίζω ότι αξίζουν συγχαρητήρια και στους δύο μελετητές, διότι συνεργάστηκαν συμπληρώνοντας ο ένας τον άλλο σε συνδυασμό με την ιδέα για την πλατεία του κ. Καλογήρου, το ρολόι και την ιδέα του ηρώου που μας παρουσίασε ο κ. Βαρώτσος, και δεν μπορώ να φανταστώ ότι μπορούμε να συζητήσουμε ανάθεση καλλιτεχνικής μελέτης ή μνημείου, σ' οποιονδήποτε άλλο ντόπιο ή ξένο καλλιτέχνη. Γι' αυτό ζητώ να εγκριθεί.

Καλογήρου: Καταρχήν θέλω να σας ευχαριστήσω όλους, η συζήτηση έγινε σε ένα πολιτισμένο επίπεδο κι εγώ κέρδισα πολλά ακούγοντας αυτές τις απόψεις. Οποσδήποτε το Δημ. Συμβούλιο είναι ένα πολιτικό όργανο και γι' αυτό επιτρέψτε μου να κάνω, με την ευρύ έννοια, πολιτικά σχόλια. Είναι φανερό ότι για να υλοποιηθεί ένα έργο αρχιτεκτονικής και οποιοδήποτε έργο σύνθεσης, πρέπει να συντρέχουν περισσότερες προϋποθέσεις από τη μόνη πρόθεση του δημιουργού και πιστεύω να σας έπεισα περισσότερο με την ιδέα παρά με την ιδιότητα του καθηγητή. Πρέπει να υπάρχει σωστή μελέτη κι εμείς καταβάλαμε τις προσπάθειες για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και προσωπική μου φιλοδοξία και του Κώστα Μανωλίδη και του Κώστα Βαρώτσου που αναμίχθηκε από ένα σημείο και πέρα σε στενή συνεργασία.

Ένα λοιπόν θέμα είναι η ομάδα που συνθέτει η οποία λαμβάνει υπόψη το πλαίσιο του έργου, αλλά κάποια στιγμή εκφράζει και μία προσωπική άποψη και είναι λογικό αν το έκανε κάποιος άλλος να το έκανε εξίσου καλό. Για να υλοποιηθεί ένα έργο χρειάζεται και η πολιτική βούληση και η ευρύτερη συναίνεση αν είναι δυνατόν, αλλά επειδή ζούμε σε ένα δημοκρατικό καθεστώς η ευρύτερη συναίνεση έχει τα όριά της, δεν μπορεί να είναι ομόφωνη, θα είναι αποδεκτή μέχρι ένα σημείο. Εγώ κατάλαβα ότι οι περισσότεροι συμφωνούν με την ουσία της πρότασης που δηλ. σε επίπεδο πολιτικό, είναι η ενοποίηση των δύο κομματιών της πλατείας και είναι μία συζήτηση που δεν υπάρχουν απόλυτα μέτρα και σταθμά. Ένα ζήτημα που μας ταλαιπώρησε είναι της κυκλοφορίας που ορθώς τέθηκε γιατί συνδέεται με την πλατεία αλλά νομίζω ότι υπερτονίστηκε η σημασία του. Και επειδή ακριβώς το περιμέναμε αυτό, καταβάλαμε κάθε δυνατή προσπάθεια η λύση που θα δώσουμε να προσαρμόζεται σε διαφορετικές ενδεχομένως εκδοχές της κυκλοφορίας κι επειδή θα υπάρχει μεγάλη κυκλοφορία στο ορατό μέλλον, η λύση μας είναι κάπως αμυντική προς την πλευρά αυτή.

Κάποιοι μίλησαν και για το τι βλέπει κανείς διερχόμενος. Οι διαμορφώσεις είναι αρκετά χαμηλές, ωστόσο έχουν ένα ύψος γιατί συζητώντας και με άλλους ειδικούς ανθρώπους που ασχολούνται με την πολεοδομική ηχοπροστασία είδαμε ότι θα πρέπει να εξασφαλίζει και μία σχετική ησυχία σε μία πλατεία που έχει μία περιφερειακή κυκλοφορία.

Υπάρχει και μία παράμετρος, η σωστή υλοποίηση. Ούτε καν δηλ. η πολιτική συναίνεση, η θέληση ή η σωστή μελέτη ενός δημιουργού αρκούν για να γίνει το έργο, πρέπει να υλοποιηθεί και σωστά. Και μάλιστα ένα έργο όπως αυτό που είναι αρκετά λιτό και αφαιρετικό και που πρέπει να γίνει με προσοχή. Χρειάζεται βέβαια και η σωστή επίβλεψη, στη φάση της κατασκευής κι αυτό πρέπει να διασφαλιστεί.

Από την άλλη μεριά θα πρέπει να έχουμε και μία δόση ρεαλισμού. Όλα συνδέονται με το γενικότερο πλαίσιο, έχουν όμως και μία σχετική αυτονομία.

Θίχτηκε ένα θέμα που με απασχολεί κι εμένα, ποια θα είναι δηλ. η διάρκεια του έργου. Ολοι φιλοδοξούμε να κάνουμε ένα έργο διαχρονικό, αντιλαμβανόμαστε όμως ότι ένα έργο, μία πόλη, μία αρχιτεκτονική εξελίσσεται, στις εξαιρετικές περιπτώσεις ορισμένα έργα κρίνονται ότι πρέπει να διατηρηθούν. Δεν ξέρω λοιπόν που θα πάει αυτή η πλατεία γιατί αυτό θα το δείξει η ζωή και δεν μπορεί κανείς να το προδικάσει.

Κάνουμε ένα έργο που είναι λίγο πιο μπροστά από την εποχή του και αυτή τη στιγμή μας εκφράζει και πιστεύουμε ότι εκφράζει την πόλη. Οσον αφορά ότι αυτό εντάσσεται σε ένα ιστορικό περιβάλλον και αυτό μας απασχολεί όλους γιατί η αρχιτεκτονική προσέγγιση έχει σχέση με το παρελθόν και την ιστορία, δεν σημαίνει ότι θα κάνουμε σήμερα ένα έργο που θα αντιγράφει το παρελθόν αλλά θα το υποδέχεται. Οσον αφορά το ηρώο, η Βέροια δεν είναι μόνο βυζαντινή πόλη, έχει και αρχαία φάση, για μένα έχει και μία σημαντική νεότερη φάση με τα μνημεία λαϊκής αρχιτεκτονικής που είναι πολλά, έχει δε και μία σύγχρονη φάση. Το ηρώο δεν είναι θρησκευτικό έργο και θεωρώ σωστή την κίνηση του κ. Βαρώτσου να περιβάλλει με ένα μοντέρνο έργο, με γυαλί, ένα από τα σημεία αναφοράς δηλ. το στεφάνι της Βεργίνας. Φυσικά στη θέση του στεφανιού θα μπορούσε να ήταν και κάποιο άλλο σύμβολο, με ρώτησε μάλιστα ποια είναι τα σημαντικά στοιχεία της περιοχής και βέβαια ήρθε στη Βέροια. Εσωκλείει λοιπόν ένα στοιχείο του παρελθόντος, μία κίνηση που γίνεται συχνά στη μοντέρνα τέχνη, το μεταφέρει από το αρχικό του σημείο, διαλέγει ένα σημείο από το απώτερο παρελθόν, για να μη δημιουργεί και ενδεχόμενες αντιπαραθέσεις. Το στεφάνι λοιπόν είναι ένα στοιχείο της ένδοξης εποχής κι έχει την έννοια της επιβράβευσης, της αρετής και της αυτοθυσίας που δείχνουν αυτοί που αγαπούν τον τόπο τους. Δεν θέλει δηλ. ο κ. Βαρώτσος κάτι που να αναφέρεται σε μία συγκεκριμένη περίοδο αλλά να είναι διαχρονικό και ευρύτερο και το πιο ασφαλές είναι να πάμε στο απώτερο παρελθόν γιατί το πρόσφατο είναι ένα παρελθόν που μας συγκινεί αλλά και μας διχάζει μερικές φορές.

Το ίδιο ισχύει και για το ρολόι που από παλιά ήταν μία αφηρημένη προσέγγιση. Αν βέβαια η κοινή γνώμη ζητά να έχει δείκτες ή να είναι αναλογικό δεν θα είναι μεγάλη υποχώρηση. Η δική μου άποψη πάντως είναι ότι θα πρέπει να είναι

αφαιρετικό και όχι προφανές και εξάλλου η λειτουργία του είναι συμβολική και όχι χρηστική.

Ένα άλλο στοιχείο που επανεισάγουμε είναι το κινούμενο νερό με τους κρουνοί που θέλουν να τρέχουν γιατί δημιουργούν μία αίσθηση οικολογικής ισορροπίας, κάτι το οποίο δεν ανέφερε κανείς σήμερα αλλά είπα ότι μας απασχόλησε αρκετά, δηλ. φιλικά υλικά ή με μικρή κατεργασία, τα τοπικά υλικά μέσα σε μία μοντέρνα σύνθεση.

Και βέβαια μας απασχόλησε το θέμα του προϋπολογισμού και του κόστους, που είναι θέμα της επόμενης φάσης και είναι κάτι που θα το κάνει η ΑΝΗΜΑ. Εμείς οπωσδήποτε δεν θέλαμε να σχεδιάσουμε κάτι που δεν θα ελέγχαμε πόσο στοιχίζει και άρα δεν κάναμε μόνο το συμβατικό προβλεπόμενο στην οριστική μελέτη αλλά το ψάξαμε λίγο κι αυτό που προτείνουμε είναι μέσα στο πλαίσιο του προϋπολογισμού που υπάρχει.

Δήμαρχος: Θα φωνάξουμε τους ιστορικούς της πόλης μας τους κ.κ. Χιονίδη, Γαβριηλίδη κ.α. προκειμένου να μας φέρουν δείγματα επιγραφών που θα βάλουμε μπροστά στο μνημείο, κάτι που θα παρουσιάσουμε στο Δημ. Συμβούλιο για να εγκρίνει ποια επιγραφή θα βάλουμε.

Πρόεδρος: Δευτερομιλίες.

Ουσουλτζόγλου: Θα πρέπει να επαναλάβω ότι αυτό που μ' ενδιαφέρει προσωπικά είναι να αξιοποιηθεί, να αναβαθμιστεί η πλατεία, να πάρουν αξία οι περιουσίες των περιοίκων, να δημιουργηθεί παράλληλα ένας τόπος συνάντησης σ' ένα ζωντανό, ονομαστό, ιστορικό, κεντρικό σημείο της πόλης. Οσον αφορά το ζήτημα του μνημείου νομίζω ότι έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και η πρόταση Βαρώτσου, την οποία κρίνω σημαντική, αλλά και η εμπλοκή Βαρώτσου στην υπόθεση. Μπορεί λοιπόν το μνημείο, λόγω της βαρύτητας του ονόματος του γλύπτη, να καταστεί ένα αξιοθέατο στο μέλλον με την έννοια την τουριστική, εάν βεβαίως το εκμεταλλευτούμε σωστά.

Για το πολυσυζητημένο στεφάνι, μπορεί να μην είναι αυτό που μας ταιριάζει, είναι όμως ένα πασίγνωστο και οικείο εύρημα εντός κι εκτός Ελλάδος. Βεβαίως στους προβληματισμούς που κατατέθηκαν μπορούμε να δούμε και μία άλλη διάσταση. Μπορούμε να δούμε ένα στεφάνι το οποίο να μην είναι η αντιγραφή του στεφανιού της Βεργίνας. Είναι κατανοητό το ζήτημα των προθεσμιών και του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου και της Αστικής Ανάπλασης, γι' αυτό δεν στάθηκε καθόλου σ' αυτό το θέμα. Οσον αφορά τους φορείς, και οφείλω μία απάντηση σ' αυτό, μπορεί να έχουμε διαφορετικές αντιλήψεις επί του θέματος του διαλόγου, στην πρόκληση όμως του διαλόγου δεν απαντά αποτελεσματικά η ειρωνεία. Η πρότασή μου, την οποία θα ψηφίσω κιόλας, είναι να στην ανάπλαση της πλατείας Ωρολογίου με παράλληλη συνολική πρόταση για το κυκλοφοριακό.

Σιδηρόπουλος: Θα αναφερθώ μόνο στο θέμα του μνημείου. Πιστεύω απόλυτα ότι το μνημείο και το στεφάνι, όπως δημιουργήθηκαν, εξυπηρετούν τη διαχρονικότητα, την ενότητα του ελληνικού λαού, δεν προκαλούν, είναι λιτό το μνημείο και πάνω απ' όλα είναι ενωτικό, κάτι που χρειάζεται σήμερα περισσότερο από κάθε άλλο ο ελληνικός λαός.

Κ.Μιχαηλίδης: Αποψη μου είναι ότι αυτό το ωραίο στολίδι της πόλης μας, η πλατεία Ωρολογίου, επειδή περιβάλλεται γύρω γύρω από δρόμους, για να είναι λειτουργική και από τους πολίτες και τους ξένους επισκέπτες, πρέπει η οδός Μητροπόλεως ή κάποια άλλη οδός να γίνει πεζόδρομος και πιστεύω ότι αν δεν γίνει άμεσα θα γίνει στο μέλλον.

Ορφανίδης: Είχαμε στο μυαλό μας να κάνουμε κάποιες προτάσεις για να συνεισφέρουμε κι εμείς στο καλύτερο αυτής της πλατείας, γιατί όπως είπα θεωρούμε ότι η ανάπλαση της πλατείας Ωρολογίου θα είναι για το καλό της Βέροιας.

Δεχτήκαμε με πολύ χαρά την ενοποίηση και στην Επιτροπή Τεχνικών Θεμάτων είχα κάνει μία παρατήρηση κατά πόσο το υδάτινο στοιχείο φέρνει 100% την υλοποίηση της πλατείας ή ακόμη την κρατά διχοτομημένη, με την έννοια ότι κι εσείς το δεχτήκατε ότι το υδάτινο στοιχείο είναι ένα ουδέτερο στοιχείο και δεν μπορεί να είναι χρήση της πλατείας. Σκεφτήκαμε λοιπόν ότι εάν αυτό το υδάτινο στοιχείο θα μπορούσε να πάει παράλληλα, μπρος ή πίσω από το μνημείο, ίσως να μπορούσαμε να

δημιουργήσουμε έναν ενιαίο χώρο και πιο ευέλικτο. Το ευέλικτο για μένα δεν σημαίνει μόνο το σχεδιασμό και τη μορφή αλλά τη χρήση και την πρόσβασή του απ' οποιοδήποτε σημείο της πλατείας σε κάποιο άλλο. Μ' αυτή την έννοια εμείς πιστεύουμε ότι εξασφαλίζεται και ουσιαστικά η ενοποίηση της πλατείας.

Ένα άλλο σημείο είναι ο άξονας που θα λειτουργούσε προς το Βήμα Αποστόλου Παύλου, κάτι το οποίο στην προηγούμενη και στη σημερινή μελέτη δεν υπήρχε, ίσως δηλαδή θα έπρεπε να το ξαναδούμε και να δημιουργούσαμε κι αυτόν τον άξονα, γιατί αυτοί οι άξονες που τους χρησιμοποιούμε χρόνια είναι δύσκολο να πούμε ότι τους καταργούμε. Έχουμε μία μεγάλη επιφύλαξη όσον αφορά τον πυργίσκο, με την έννοια ότι θα ήταν πολύ πιο ευχάριστο ακόμη και σ' έναν επισκέπτη, ο πυργίσκος να είναι ορατός από τη συμβολή των οδών Ελιάς, Μητροπόλεως και Βενιζέλου, έτσι ώστε να ήταν πραγματικά ορόσημο και από μία μακρινή απόσταση.

Έχουμε κάποιες πρακτικές παρατηρήσεις όσον αφορά τη χρήση της πλατείας, ότι πρέπει δηλ. να δοθεί όχι μία συγκεκριμένη χρήση αλλά να δούμε πώς θα δώσουμε ζωή σ' αυτή την πόλη. Πραγματικά πιστεύουμε ότι και οι τέτοιου είδους σύγχρονες κατασκευές θα πρέπει να έχουν κι άλλες μορφές λειτουργίας, δηλ. να μην είναι μόνο για πεζούς αλλά και για ποδήλατα. Θεωρούμε πολύ σημαντικό, γιατί δεν νομίζω ότι είναι πολύ μακρινό το να φύγουν τα Δικαστήρια από εκεί, να σκεφτόμαστε από τώρα πως θα αξιοποιήσουμε τη χρήση αυτού του κτιρίου.

Αυτή τη μελέτη θα την ψηφίσω με δύο επιφυλάξεις. Να μην δεσμευτούμε άμεσα σήμερα για την ανάθεση του μνημείου προς τον κ. Βαρώτσο και ναι μεν η μελέτη να πάει προς οριστικοποίηση αλλά στη μελέτη υλοποίησης να προβληματιστεί ο κ. Καλογήρου και προς αυτά που είπα εγώ καθώς και οι άλλοι συνάδελφοι και φορείς, ώστε να μπορέσουμε να έχουμε κάποιο καλύτερο αποτέλεσμα.

Γεωργιάδης: Σε καμία περίπτωση το στεφάνι δεν θυμίζει άλλες εποχές και να πω ότι ο Άγιος Στέφανος το όνομά του το πήρε από το στεφάνι. Το επίγραμμα στην πλατεία Καπετανίδη το έγραψε ο κ. Θωμάς Γαβριηλίδης, το επίγραμμα στο σπίτι του Ανδρόνικου το έγραψε πάλι ο κ. Θωμάς Γαβριηλίδης.

Κουρουζίδης: Για την πλατεία είναι ξεκάθαρο, είναι έργο της προηγούμενης Δημ. Αρχής και ψηφίζω να γίνει όπως προτείνει ο κ. Καλογήρου. Το ζήτημα όμως σχετικά με τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις δεν έχει έρθει ακόμη και είναι κατά τη γνώμη μου ένα πρόβλημα, την δε ευθύνη θα την έχει η σημερινή Δημ. Αρχή αν οι όποιες κυκλοφοριακές μελέτες δεν μπορούν να δώσουν λύση όταν θα γίνει η ανάπλαση. Με την επιφύλαξη ότι δεν ήρθαν οι κυκλοφοριακές μελέτες ψηφίζω την ανάπλαση της πλατείας.

Καλαϊτζίδης: Όσον αφορά το κυκλοφοριακό πρόβλημα ο κ. Μιχαηλίδης επεσήμανε ότι αυτή τη στιγμή έχουμε 17 συγκρούσεις, εγώ μέτρησα, με την σημερινή κατάσταση, πόσες συγκρούσεις έχουμε στην Πλατεία Ωρολογίου και σταμάτησα στις 20.

Δήμαρχος: Εμείς κ. Κουρουζίδη θα έχουμε την ευθύνη, αλλά μη γίνεστε συνήγορος της προηγούμενης Δημ. Αρχής γιατί είστε κι εσείς συνυπεύθυνος. Γιατί δεν εγκρίνατε εκείνες τις μελέτες, τα τρία σενάρια; Φαντάζεστε ο σημερινός μελετητής να είχε φέρει τρία διαφορετικά σενάρια; Γι' αυτό δεν εγκρίνατε τότε, γιατί σας μπερδεψαν τότε οι μελετητές, σας πέταξαν τρία σενάρια, το ένα χειρότερο απ' το άλλο, και δεν ξέρατε ποιο να διαλέξετε.

Πρόεδρος: Τριτολογίες.

Κουρουζίδης: Μετά τις 13 Οκτώβρη, δια του εκπροσώπου σας, του σημερινού Προέδρου του Δημ. Συμβουλίου, υπήρξε μία δήλωσή σας: «Μη δεσμεύετε με αποφάσεις σας σημαντικά θέματα που μπορεί να έχουμε διαφορετική άποψη». Εάν θυμάστε καλά ήταν ο προεκλογικός αγώνας στον οποίο δεν συμμετείχε ο Γιάννης Χασιώτης και ήταν φυσικό να μη μπει σε μία τέτοια διαδικασία η τότε πλειοψηφία του Δημ. Συμβουλίου. Και γι' αυτό το λόγο άφησε σ' εσάς, όπως το ζητήσατε, να δείτε το κυκλοφοριακό θέμα και είχατε ένα χρόνο για να το δείτε. Εάν πείτε κάτι το διαφορετικό, θα επανέλθω στο επόμενο Δημ. Συμβούλιο γιατί παρεπιμπτόντως έχω να σας απαντήσω και για την τοποθέτησή σας για το άρθρο 18.

Δήμαρχος: Η δήλωση αυτή κ. Κουρουζίδη έγινε μετά τις 13 Οκτωβρίου, γιατί τότε η προηγούμενη Δημ. Αρχή ουσιαστικά είχε λήξει. Φοβήθηκε να εγκρίνει ένα από τα τρία σχέδια. Αυτό δεν το ζητήσαμε πριν τις εκλογές αλλά μετά, τότε που αισθανόμαστε θέλατε να κλείσετε πληγές, έργα, μελέτες και αναθέσεις.

Ουσουλτζόγλου: Οι προηγούμενοι έκαναν ό,τι έκαναν και καλό είναι να μην περιστρεφόμεστε εκεί. Κρίνεται η παρούσα Δημ. Αρχή.

Δήμαρχος: Αυτό το έργο κα Ουσουλτζόγλου το διαχειρίστηκε και η προηγούμενη και η σημερινή Δημ. Αρχή άρα δικαιούμαστε της κριτικής και οι προηγούμενοι και οι τωρινοί.

Πρόεδρος: Έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση, υπάρχει η πρόταση του κ. Δημάρχου για έγκριση της οριστικής μελέτης διαμόρφωσης της πλατείας Ωρολογίου. Η πρότασή σας κα Ουσουλτζόγλου είναι μία πρόταση υπό όρους και προϋποθέσεις που δεν μπορεί να μπει σε ψηφοφορία. Θα σας δώσω το λόγο να κάνετε διαμόρφωση της πρότασης, εάν υφίσταται όμως, εάν δεν υφίσταται δεν μπορώ να την βάλω σε ψηφοφορία.

Ουσουλτζόγλου: Έκανα μία σαφέστατη πρόταση. Είπα να στην ανάπλαση της πλατείας Ωρολογίου με παράλληλη συνολική πρόταση για το κυκλοφοριακό.

Πρόεδρος: Αυτή η πρόταση δεν έχει σχέση με τη συζήτηση του θέματος. Μπορεί να ακούστηκαν διάφορες παράμετροι, να έγιναν επισημάνσεις των εκπροσώπων των φορέων, δικές σας παρατηρήσεις, αλλά το θέμα έχει συγκεκριμένη εισαγωγή. Ως εισάγεται πρέπει να υπάρξει αντίθετη πρόταση, οι επιφυλάξεις σας έχουν καταγραφεί κατά τη συζήτηση. Δεν μπορούμε να κάνουμε εισαγωγή προ της προτάσεως της οποίας θέτετε.

Παπαστεργίου: Εχω την αίσθηση ότι κάθε δημοτικός σύμβουλος μέσα σ' αυτή την αίθουσα, και είναι δημοκρατικό το δικαίωμα, να καταθέτει πρόταση την οποία εσείς είστε υποχρεωμένος να θέσετε σε ψηφοφορία. Από τη στιγμή που κατατέθηκε πρόταση από την κα Ουσουλτζόγλου, είστε υποχρεωμένος από τον κανονισμό να την βάλετε σε ψηφοφορία και μετά να προχωρήσετε στην πρόταση του κ. Δημάρχου.

Πρόεδρος: Είμαι υποχρεωμένος να βάλω σε ψηφοφορία πρόταση που έχει σχέση με το θέμα όπως έχει εισαχθεί προς συζήτηση. Αν σε μία συζήτηση καταγραφούν 3-4 διαφορετικές απόψεις δεν είμαι υποχρεωμένος να τις βάλω σε ψηφοφορία εφόσον δεν αποτελούν συγκεκριμένες προτάσεις αλλά μόνο απόψεις. Προχωρούμε στη διαδικασία της ψηφοφορίας.

Ποιοι συμφωνούν με την εισήγηση του θέματος για έγκριση της οριστικής μελέτης Ανάπλασης-Διαμόρφωσης της Πλ. Ωρολογίου;

Υπέρ της εισήγησης ψήφισαν 21 σύμβουλοι:

Χ. Γεωργιάδης, Α. Γκαμπέσης, Β. Γιαννουλάκης, Σ. Παναγιωτίδης, Ι. Καλαϊτζίδης, Ν. Κεχαγιόγλου, Ε. Δημούλα – Πετρίδη, Ε. Γουναράς, Ι. Ακριβόπουλος, Μ. Τσιαμήτρου – Καραχατζή, Θ. Σιδηρόπουλος, Γ. Τροχόπουλος, Χ. Τζήκα – Μπατσαρά, Μ. Σακαλής, Χ. Φουρνιάδης, Χ. Ντόβας, Σ. Κρομμύδας, Β. Ρήσσου, Κ. Χιονίδης, Ι. Κουρουζίδης, Γ. Ορφανίδης.

Κατά της εισήγησης ψήφισαν 2 σύμβουλοι:

Δ. Δάσκαλος, Σ. Μηλιόπουλος.

Λευκή ψήφο έδωσαν οι σύμβουλοι Χ. Ουλσουτζόγλου, Γ. Μιχαηλίδης, Α. Παπαστεργίου.

Το Δ.Σ. μετά από διαλογική συζήτηση αφού έλαβε υπόψη:

- 1.- Το από 12-12-2003 εισηγητικό σημείωμα της αντιδημάρχου τεχνικών θεμάτων Μ. Τσιαμήτρου-Καραχατζή.
- 2.- Την με αριθ. 334/2003 προγενέστερη απόφαση του Δ.Σ. με την οποία εγκρίθηκε η Αρχιτεκτονική Προμελέτη Ανάπλασης-Διαμόρφωσης της Πλατείας Ωρολογίου.
- 3.- Την από 12-12-2003 εισήγηση της επιτροπής τεχνικών του Δ.Σ.
- 4.- Την παραπάνω κατατεθείσα οριστική μελέτη.
- 5.- Την από 6-12-2001 Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ της Νομαρχιακής Αυτ/σης Ημαθίας, του Δήμου Βέροιας και της ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.
- 6.- Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας.
- 7.- Τις διατάξεις του άρθρου 106 του Π.Δ. 410/95 (Δ.Κ.Κ.).

Αποφασίζει Κατά Πλειοψηφία

Εγκρίνει την υποβληθείσα οριστική μελέτη Ανάπλασης – Διαμόρφωσης της Πλατείας Ωρολογίου όπως αυτή συντάχθηκε και κατατέθηκε στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου, βάσει της Δ΄ Φάσης της από 6-12-2001 Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας, του Δήμου Βέροιας και της ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. για την εκπόνηση της μελέτης με τίτλο «Ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο Αστικής Ανάπτυξης σε Ζώνη Μικρής Κλίμακας του Δήμου Βέροιας».

Η απόφαση έλαβε αύξ. αριθμό **755/ 2003**

Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης λύθηκε η συνεδρίαση συντάχθηκε το πρακτικό αυτό και υπογράφηκε ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΟΥΝΑΡΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

X. Γεωργιάδης

A. Γκαμπέσης

B. Γιαννουλάκης

Σ. Παναγιωτίδης

I. Καλαϊτζίδης

N. Κεχαγιόγλου

E. Δημούλα-Πετρίδη

M. Τσαμήτρου-Καραχατζή

Θ. Σιδηρόπουλος

Γ. Τροχόπουλος

X. Τζήκα-Μπατσαρά

M. Σακαλής

X. Φουρνιάδης

X. Ντόβας

Σ. Κρομμύδας

B. Ρήσσου

K. Χιονίδης

X. Ουσουλτζόγλου-Γεωργιάδου

I. Κουρουζίδης

Δ. Δάσκαλος

A. Δελαβερίδης

Γ. Μιχαηλίδης

Σ. Μηλιόπουλος

A. Παπαστεργίου

K. Πουλασουχίδης

H. Σοφιανίδης

Γ. Ορφανίδης

ΔΗΜΑΡΧ. ΠΑΡΕΔΡΟΙ

K. Μιχαηλίδης

Π. Ποταμόπουλος

Γ. Μανακούλης

Ακριβές απόσπασμα

Βέροια 2-1-2004

Ο Δήμαρχος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΚΟΥΜΠΟΠΟΥΛΟΣ